

Uši a Vítr

UNDERGROUND
REVUE

SRPEN 2025 | MĚSÍČNÍ NOVINY POTULNÉ AKADEMIE | FESTIVAL NAPŘÍČ

Rozhovor:

Petr

PLACÁK

CD

**TERRA
IGNOTA**

CZK50 | VYCHÁZÍ SAMIZDATEM V KRÁLOVSKÉM MĚSTĚ BRNĚ | SPODNIPROUDY.CZ

PETR PLACÁK: „Svoboda nemůže existovat bez odpovědnosti.“

Petr Placák (narozen 1964 v Praze), je český spisovatel, textař, historik, vydavatel a publicista. Vyučil se mechanikem, prošel různými dělnickými profesemi, publikoval v samizdatu (vydával mj. samizdatový zpravodaj Koruna), organizoval protikomunistické demonstrace. V 80. letech hrával s PPU na klarinet (alba Hovězí Porážka a Půlnoční Myš). Po listopadu 1989 vystudoval Moderní české dějiny na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze, působil v Nezávislém tiskovém středisku, později týdeníku Respekt, Necenzurovaných novinách, Českém deníku, Českém týdeníku a Lidových novinách, od roku 1995 je šéfredaktorem studentského politicko-kulturního měsíčníku a nakladatelství Babylon. Je držitelem Ceny Jiřího Ortena za prózu Medorek, jež vyšla samizdatem roku 1986, a ceny Magnesia Litera za knihu Fíz (2008). Od roku 2013 pracuje jako vědecký pracovník v Ústavu pro studium totalitních režimů.

S Petrem Placákem jsme se sešli 28. ledna 2025 v Praze na Malé Straně v hospodě U tří zlatých trojek. Přišel jsem samozřejmě s mírným zpožděním, takže Petr tam už seděl. Před sebou měl dva půllitry – jeden s pivem, druhý s vodou – a hned začal s první otázkou.

PP: Co děláte v pátek?

IM: No já nevím, asi pojedeme na chalupu. Proč?

Votevírám výstavu ve Velkém Meziříčí.

To je kousek vod nás. A jakou výstavu?

Sysel a Hlaváč.

Těm jsi už jednu výstavu zahajoval – v Třebíči. Oni si tě oblíbili? Nebo ty je?

Tu první možnost bych... Sysel mi věnoval obraz, tak jsem si říkal, že musím, když mi zavolal.

Jo, tak to se tam uvidíme. Chalupa počká.

A co jinak, jak to jde? Ty máš moc těch aktivit, že jo?

Vo to nejde, ale furt jsou nějaký uzávěrky, furt nějaký oplétačky.

Ty seš spisovatel, básník, muzikant, aktivista, historik, organizátor, underground, vydavatel Babylonu... Co seš vlastně nejvíc? Libero. Chvilí vepředu, chvilí vzadu, chvilí uprostřed, chvilí nalevo, chvilí napravo.

To střídáš podle nálady?

Jo.

Co dneska?

Jdu do Senátu.

Do Senátu? A co tam?

Ale, nějaký předávání nějakých cen. (Pozn.: bylo to slavnostní udílení cen Václava Bendy)

Já jsem to tušil. Ty dostaneš cenu za odpor k boševickému režimu?

Jo, něco takového.

Ty, ale to bylo už včera ne? Je to určitě dneska?

Myslím, že dneska, no uvidíme. Kdyby to bylo včera, to by bylo dobrý. To bych mohl jít ho hospody rovnou (srdečný smích).

Praha – Malá Strana, hospoda U tří zlatých trojek, 2025, foto: Eva Macholánová

A teď něco k tomu Babylonu. Jak dlouho ten časopis vlastně vychází?

Myslím, že od roku 1992. Původně to vydávali nějací studenti na filozofický fakultě, ale potom dostali grant do Ameriky, takže Babylon osířel. Jeden z těch lidí, co to zakládali – Honza Vevera – mě oslovil, jestli to nechci převzít, tak jsem se toho chopil. Myslím, že to dělám od roku 1995.

Jak to funguje? Je tam nějaká redakční rada?

Jo, ale nikdy nic nedohadujeme. Vždycky se hádáme o nějakých píčovínách.

Ale hlavní slovo máš ty, ne?

No tak jo. Já vždycky někomu řeknu, ať něco napíše...

Jo a pak ho musíš tlačit k tomu, aby to odevzdal. To znám. To je v Uších a Větru podobně.

Hodně to stojí na těch rozhovorech, který většinou dělám já, což je teda práce jak na kostele. Já to nerad dělám po internetu, protože je to takový umělý. Nejlepší je, když se tak svobodně kecá. Pak to dám těm lidem autorizovat, doplnit nebo škrtnout, co chtěj.

Jak řešíš financování toho časopisu? Musí to být dost složitý, ne? Proslychá se, že s tím byly nějaké potíže.

Jednak byla nějaká sbírka, což nám pomohlo, a teď čekáme, že přijdou nějaký prachy z předplatného. Takže vždycky se to nějak stluče.

Babylon organizuje každoročně v lednu Tříkrálový pochod za monarchii. Při náslédné veselici se vždycky předává Cena Ferdinanda Dobrotivýho. Podle čeho vybíráte kandidáty?

Úplně náhodně. Nebo spíš, s kým zrovna dělám rozhovor. V minulosti byli takoví jasní adepti – Magor, kníže, Petruška, Pavel Zajíček, Sváťa Karásek – tahle ta stará partička, kterou tak různě rozšiřujeme a doplňujeme. Jiřina Šiklová, Věra Nováková, Dáša Havlová (ne ta herečka, ale ta druhá). Prostě taková loď bláznů.

Ta busta císaře Ferdinanda, kterou ten oceněný dostane, je putovní, nebo dostane každý svou?

Samozřejmě každý svou. Ale už nám došly. Budu muset někde vyšášit další. Forma, do které se to odlévá, je už hin, takže se musí udělat nová. Ono se to jmenuje Cena obecné slušnosti. Lidi to nedostávají za to, co udělali, ale za to, jací jsou. Už to dostalo asi 15 lidí, možná víc.

Pro každýho z nich to byla pocta, že jo?

No to nevím, ale nás to baví.

Já si pamatuju, jak Pavel Zajíček tenkrát při přebírání té busty říkal: „Já vůbec nevím, o co jde“.

To je ono.

A co organizace České děti? Funguje to pořád? Jak to s nimi je?

My jsme nikdy netvořili nějakou organizační strukturu. To bylo volný společenství lidí, který měli podobný směřování. Ani za bolševika jsme nijak neschůzovali, protože každé věděl, vo co gou. Akorát jsme připravovali ty demošky a tak. Jako konspirativně samozřejmě, že jo. Byli jsme v tom tak dobrý, že estébáci mezi náma nikoho neměli. Na rozdíl od těch ostatních. V těch posled-

ních dvou letech mě chtěli asi pětkrát stíhat za pobuřování, ale neměli vůbec nic v ruce. To byl výsledek četby verneovek, májovek, literatury o druhý světový válce, gulagu, odboji atd. Když v tom člověk žil od dětství, tak věděl jak se chovat.

Na tyhle estébáky to možná platilo, ale gestapo byste asi nepřechcali, to bylo chytřejší.

Za protektorátu bylo spousta průserů kvůli neopatrnosti těch odbojářů. To, že si nedávali pozor, mě vždycky strašně rozčilovalo. Zvlášť ze začátku si mysleli, že gestapo je něco jako c. k. policie a trvalo jim dost dlouho, než pochopili, že to není sranda, že jde o život. Pro nás bylo základem nic neříkat do telefonu, v bytě, v hospodě, důležitý věci dohadovat venku mezi dvěma, třema, ne v nějaký partě, psát věci na lísteček, který pak zničit, prostě klasika. Myslím si, že to nás, nebo aspoň mě, zachránilo před kriminálem.

Za protektorátu v tom odboji, ze začátku, viděli nějaký dobrodružství.

No to my taky. Ale to neznamená, abychom se chovali jako jelita. My jsme si to užívali. Zvlášť ty demošky, to bylo úžasný. To bylo fakt jako z Rychlejš šípů.

Já jsem o rok mladší než ty a vyrůstal jsem v takovém prostředí, kde mě matka nabádala, ať držím hubu a krok a moc nevykukuju, ať není průser. Tys měl rodinný zázemí úplně jiný, že?

Naše máma taky na prvního máje vyvěšovala rudý vlaječky, abychom nevyčnivali z fronty. My jsme je ale s bráchou zase strhávali. Ale byli jsme samozřejmě všichni na jedné lodi. Pět nás bylo a všichni jsme měli spis na StB. Táta byl Chirurg, brácha Asistent, matka Zdravotník, ségra Sestra.

A tys byl Fagot.

Ano, já jsem byl Fagot. Ti kretění si totiž spletli klarinet s fagotem.

Ten tvůj táta, to byl taky expert, že jo?

Já jsem ho znal, až když už nebyl zase takovej divočák jako zamlada.

Ted' se do našeho povídání vmísila dáma procházející okolo našeho stolu na WC.:

Hele, Placák. Chodíte sem často?

No moc často ne, spíš vobčas.

A dřív?

Jo, to jsem sem chodil, protože mi zde nalejvali, i když mi nebylo vosumnáct. Bylo mi patnáct. Chodil jsem sem za školu. Jednou jsem tady zažil šťáru. Byl jsem celou dobu na zavřenejm záchodě. Tady to je jedna z mála hospod, který zůstaly zachovaný.

Tak pardon.

Takže zpátky k tomu tátovi. On se narodil v roce 1914 – stejně jako můj děda, takže u vás to bylo o generaci posunutý. Neplynuly z toho nějaké silnější mezigenerační problémy?

Člověče, právě že ne. Právě naopak. Když jsme dorůstali, tak von už byl takovej vyklidněnej. Sice mě po jedné hádce vyhodil z domu, ale to vůbec nebylo na škodu, protože od té doby jsme fungovali úplně bezvadně. Čím byl táta starší, tím raději se pohyboval mezi našima kamarádama. Po Chartě se od něj spousta jeho starejch kámošů odtáhla, pročez on svých posledních 15 let byl nejradši s náma, mezi těma androšema. Vlastně to bylo nejstarší Český dítě. Po tý zkušenosti, kdy byl ve straně – po válce – říkal, že by už nikdy nebojoval za něco, ale vždycky proti něčemu. A na starý kolena podepsal Královský manifest Českéjch dětí s tím, že král je odpovědněj Bohu, zatímco bolševik nikomu.

Jak to je s tou monarchií? Myslíš to vážně?

Největší sranda je, když někdo něco myslí vážně. Bylo to takový organický. Jednoduše jsme přemýšleli o tom, co může být tomu bolševikovi nejcezejší, nejvzdálenější. Všechno, co nás učili ve škole, jsme záměrně převraceli. Z dějinného pokroku jsme si fakt dělali prdel. To, že je celá Československá socialistická republika obehnaná ostnatým drátem, jsme opravdu nemohli brát jako vrchol lidských dějin. Takže jsme zcela logicky dospěli k Českému království. To obracení věcí naruby na první pohled vypadá jako nezávazná hra, ale tím se člověk naučil koukat na ty věci jinak, z jiných úhlů pohledu – a to je strašně důležitý. A to tady do dneška chybí. Místo toho, aby se ve školách učilo kriticky věci posuzovat, zůstali jsme u biflování. Umět věci nahlížet z různých stran je, podle mě, základ všeho. Politiku stejně jako třeba vědu, celou společnost. Takže díky bolševický debilítě jsme se naučili myslet jinak než většinová společnost, která sice třeba nebyla bolševická, ale přejímala ty bolševický kecy. Postupem času jsem pak došel k názoru, že parlamentní monarchie je asi nejlepší ze všech těch špatných systémů. Když instituce mají různou legitimitu a vzájemně se vyvažují a hlavně, že ta osoba dědičného panovníka reprezentuje zemi z minulosti přes současnost do budoucnosti a že ji tou tradicí drží pohromadě. Achillova pata demokracie je, že je všechno jenom na čtyři roky a nikdo nemyslí dál.

České děti údajně nebyly v hledáčku jenom StB, ale i KGB.

Jo? Myslíš?

No jo, když Václav Havel chtěl, v očích bolševika, vrátit dějinný vývoj o krok zpátky od socialismu ke kapitalismu, bylo to celkem pochopitelné. Ale, že tady existuje ně-

jaké individuum, které to chce celé vrátit o dva kroky zpátky od socialismu do feudalismu – to pro ně bylo nepochopitelný a považovali to za dvakrát nebezpečný.

Po Palachově tejdnu byl nějaký idiot z Ministerstva zahraničních věcí v Londýně požádán, aby vysvětlil ten brutální zákrok proti demonstrantům na Václaváku. V Britském království to omluvil tím, že to organizovaly jakési České děti, které chtějí obnovit monarchii (hurónský smích).

Momentálně nemáme větší ambice, než tuto myšlenku udržovat živou. Třeba se toho někdy někdo chytí. Ono to tady stále je. Když jsou na Hradě vystaveny korunovační klenoty, jsou tam lidi schopný stát hodiny ve frontě, aby viděli ten kus plechu s drahýma kamenama. Máme tady všechno potřebné: Hrad královskéj, hrobku královskou, kapli královskou, katedrálu korunovační...

Akorát nám chybí taková drobnost – ten král.

To sice jo, ale to není problém vyřešit. Legitimisti chtějí Habsburky – nejsem proti. Ale podle mě by to musela být nějaká nová volba. Nej dřív by se lidi museli vyslovit v referendu, že chtějí obnovu monarchie, a pak by se ten první král, který by musel být zvolený, bezpochyby našel.

V jednom vesnickém muzeu jsem nedávno viděl výstavu o staré škole. Kromě starých lavic, rákosky atd. tam byly i učební pomůcky. Mezi nimi byla i tabule s vývojem lidské společnosti – od prvobytně pospolné, otrokářské, feudální, kapitalistické po socialistickou. Tou to končilo. Prostě to, co nám pořád dokola vysvětlovalo naše bolševické školství. Zajímavé bylo, že tato učební pomůcka pocházela z roku 1943.

Praha, palác Lucerna, Ples upírů (setkání Charty 77), foto: Alexandr Kobranov

Však ano, s dějinným pokrokem přišli už osvícenci a bolševici z toho udělali písmo svaté. Nacisti tomu říkali nacionálně socialistická revoluce. Bolševici a nacisti jsou děti počaté v 19. století, které jen povila matka 1. sv. válka. To, že se stavěli navzájem proti sobě, byla pouhá strategie, kterou se snažili legitimizovat před domácí veřejností. Když ale na to přišlo, tak si podali ruce a zaútočili společně na Evropu (pakt Ribbentrop – Molotov). Že se pak začali mydlit mezi sebou, to bylo v rámci konkurenčního boje o to, komu připadne dědictví. Tak to mezi sourozenci bývá.

Oni vlastně měli společného nepřítele – ten kapitalismus.

Celou stávající společnost, kterou měla zničit revoluce, ať už ta hnědá nebo rudá. Šlo jen o to, komu tento dějinný úkol připadne, v tom byli nacisti a komunisti konkurence.

V roce 2018 jsem dělal na zámku ve Valči výstavu starých map dokumentujících sto let vývoje naší republiky. Začíná to Rakouskem-Uherskem přes Československou republiku, Česko-Slovenskou republiku (okousanou o pohraniční oblasti zabrané Hitlerem v říjnu 1938, ale stále ještě se Slovenskem a Podkarpatskou Rusí), Protektorát Böhmen und Mähren k Československé republice (bez Podkarpatské Rusi), Československé socialistické republiky a České republiky. Vyplývá z toho, že člověk zůstává na jednom místě, ale ocitá se postupem doby v různých státních útvech, které se kolem něj neustále mění. V této souvislosti mě napadá otázka: Je ta současná Česká republika posledním slovem, nebo se to bude nějak vyvíjet dál?

To je jednoduché. Buďto se Evropa politicky sjednotí do podoby velmoci, která přežije 21. století nebo se rozpadne do národních států a státečků, které se budou hádat mezi sebou, o což leta usiluje jakýsi Putin v Kremlu, obnovitel Svaté Rusi, která dřív nebo později skončí jako ocásek Číny, která má světovládné ambice, Evropu v to počítajíc. Jestli ten vývoj bude pokračovat ve stávajícím trendu, kdy se celá společnost radikalizuje, rostou preference populistů a v celé Evropě vystrkují růžky ty hnědý a rudý, tak to tady velmi rychle můžeme mít všechno nazpátek. Můžeme se znovu ocitnout mezi Německem, kde hajlující AfD skončila ve volbách druhá, a Ruskem, kde fašouni sedí přímo v Kremlu, před čímž va-

roval jakýsi Franta Palacký už v polovině 19. století.

Když to vyženeme do extrému, můžeme říct, že pokud chce nějaký politik získat hlasy ve volbách, stačí říct: „Já jsem Čech, vy jste taky Češi, tak mě volte“.

Jo, když nějaký idiot, který o téhle zemi, dějinách, kultuře neví vůbec nic, vždy připravený vlézt do prdele Hitlerovi, Stalínovi, Brežněvovi, Putinovi nebo třeba Čiňanovi, mává na náměstí českou vlajkou a řve, kdo neskáče není Čech, mám chuť jít a dát mu přes hubu, kreténovi. Ten populismus rozbíjí jakoukoliv rozumnou politiku s nějakým větším přesahem. Je to všechno zaměřeno na to, jen si mastit svou kapsu, potřebu získat co nejvíc hlasů. Z demokracie, vlády pravidel, zákona, nezávislých ústavních institucí, je jako bínská lidovláda, která stojí nad zákonem, zbulvarizovaná média se věnují debilitám, přičemž zásadní věci nechávají být, a intelektuální vrstva, která má být zrcadlo politickému populismu, je zcela vepsí – řeší jen své granty. Důsledkem toho je, že populista získává stále větší zázemí ve společnosti, kde nefunguje kultura, tradice, náboženství... – vše je jen tady a teď.

Trump v Americe, u nás Babiš, Fico na Slovensku a spousta jiných případů je podle tebe důsledkem toho, že demokracie začíná selhávat? Je to jenom nějaký momentální výkyv nebo je to trvalý trend a bude se to stále zhoršovat?

Ono to nejde nikdy lineárně, ale je to spíš sinusoida, pořád nahoru a dolů. Vždycky to dospěje k nějakému průseru, praskne to a pak několik desítek let zas všichni sekají dobrotu. To je vidět po 2. světové válce, tedy v západní Evropě. Dneska se zdá, že zase směřujeme k průseru, který

budeme muset bohužel nějak prožít, aby se společnost zase jakžtakž zracionalizovala, vrátila nohama na zem. V Americe je to vidět úplně ukázkově, jak to jde nahoru a dolů. Americká demokracie se ale nakonec vždy ukázala být silnější. S Trumpem nevím, uvidíme. Ta děsivá parta kolem něho, to je jako kdyby se Ameriky zmocnili nějaký úplně vylízaný, jednorozměrný svazáci.

On má potenciál narušit veškeré vazby, co ve světě byly a všechno rozdrbat.

Na tý mezinárodní scéně to tak vypadá. Ale jestli si Putin myslí, že mu půjde Trump na ruku, tak to se mýlí – jediný jeho „klad“ je v tom, že je nevypočitatelný na všechny strany. Jestli myslí vážně to s tou Panamou, neřkuli s Grónskem, tak to je šílený. Rozbije tím mezinárodní řád, který vznikl v reakci na apokalypsu 2. světové války a máme tu rok 1910 sakumprásk celý znovu – jako kdybychom ty hrůzy 20. století vůbec nereflektovali.

Takže nás zřejmě nečeká nic dobrého.

Hodně k tomu rozesírání klidu a pokoje, který je nudný a nezáživný – hovno k prožívání, jak to dělala infantilní média před 1. sv. válkou, dnes přispívají sociální sítě. Ty algoritmy jsou nastaveny tak, že dávají přednost nenávistným kontroverzním projevům, na který lidi klikají ikskrát víc a technologickejm společností se tak sypou peníze z reklamy. To je ale podle mě zločinný počínání, něco na úrovni trestného činu šíření poplašných zpráv. Záměrně to deformuje takzvanou svobodnou diskusi a podporuje to růst extrémismu na všech stranách. Nejenom, že to ohrožuje svobodné volby, ale znevěrohodňuje to vlády, strany, státní instituce, úřady atd., což teď s AI teprve nabere obrátky.

A to, že s tím nikdo nic nedělá, je úplně na palici. Svoboda nemůže existovat bez odpovědnosti.

Podstata je v tom, že existují sociální bubliny, jejichž členové se na těch sítích vzájemně ujišťují o své pravdě, čímž se to celé radikalizuje.

Rozbíjí se jakákoliv rozumná veřejná diskuse. Lidi se můžou hádat na všechny strany, ale musí být nějaké společné základy, které to všechno drží. A sociální sítě ten základ rozbíjejí. Kreml a podobné režimy to samozřejmě podporují, co se dá.

Rozbít to všechno na co nejmenší entity... Znevěrohodnit všechny hodnoty, aby nikdo nikomu, ničemu a v nic nevěřil, podněcovat agresí a nenávist mezi lidmi, rozdělovat je do těch navzájem nekomunikujících skupin. To je ideální způsob, jak tu společnost ovládnout a řídit.

Ovládnout. Ale proč? Co z toho mají? Proč být pánem světa?

Protože to jsou jednorozměrní idioti. Stejně všichni za chvíli chcípnou.

Nedávno jsem se chlubil kámošům s fotkou s prezidentem. Namanuli jsme se k němu s kamarádem v Moravské Nové Vsi po tornádu. To ještě nebyl prezident a já jsem nevěděl, kdo to je, pouze jsem tušil, že je to nějaký důležitý člověk. První reakce byla, že ocenili moji schopnost udělat fotomontáž, pravděpodobně pomocí umělé inteligence.

No a to je teprve začátek. Ta AI to všechno totálně rozjebe. Znevěrohodní úplně všechno. Všechno, co je online, bude nevěrohodné, prostě nebudeš vědět, jestli je to pravý, levý, co za tím je, jestli to vůbec je, což se netýká jen soukromníků, ale veškerých institucí – od nemocnic, přes

banky po atomové elektrárně. Nechápu, že se nikdo nad tím nepozastavuje – dyť to má potenciál rozesrat úplně všechno, co tuhle civilizace udržuje v chodu.

Budeme se muset vrátit ke starému dobremu papíru a jednání Face to Face. Nejdřív ale možná budeme zase lézt o stro-mech. Tedy těch pár, co to přežije.

Čuňas jednou říkal, že čím je situace okolo nás horší, tím útulněji je v undergroundu. To jo, ale tady to má takový rozměry, že to může odsrat celý svět. To potom ještě zlatej bolševik (hořký smích) za normalizace. To bylo takový poklidný vyhnívání.

To nejsou moc nadějně vyhlídky do budoucna. Co do budoucna chystáš ty?

Já na budoucnost seru. Chtěl bych ještě napsat ještě jeden román, takovej větší. A potom už se na to vykašlu.

To bude životní dílo?

Tak to né. Mělo by to být takový shrnutí toho vývoje po Listopadu. Bude se to jmenovat Revue Babylon.

A taky jsem si říkal, že bych mohl vyrazit na cestu kolem světa, až bude nejmenší dítě plnoletý.

Tak to bude za chvíli.

To bude za chvíli. Mělo by to být bez peněz, jen co si vydělám cestou mytím nádobí a tak.

Mytí nádobí – to je pro mě strašná představa. To je cesta nejmén na tři roky. To až se vrátíš, budeš vypadat trochu jinak.

To je navěky. Návrat nežádoucí.

Tak díky za rozhovor a šťastnou cestu.

Rozhovor vedl Ivo Motl

LAPAČ SNŮ: Na zeleno

Otevíráš oči. Jo. Ve snu. Něco je jinak, jako bych měl závoj přes oči. Vlasy. Mam zase vlasy. Dlouhé, vlnité. A jsem zase mladý, tuším, že je mi kolem dvaceti. Vracím se k babičce do panelákového bytu na Vsetíně. Je krásný letní den, okolí zalité světlem pozdně odpoledního slunce. Jdu kolem Bečvy a hadi a ještěrky, co se vyhřívají na mezi, mě netečně pozorují. Najednou se sčuchnou a je z nich klubko černých hadů. Nic nebezpečného, říkám si, ale raději zrychlím, nechci s nimi mít nic společného. Hadi zrychlí také. Začnu utíkat, ale přestože se téměř nehýbou, stíhají mě. Kolem projede autobus jediné místní linky, plný lidí, kteří mě pozorují. Ale můj problém zjevně nikoho z cestujících nezajímá. Začínám být přesvědčený, že ti hadi jsou tu kvůli mně. A chtějí mě dostat.

Teď už běžím. Seberu odvalu se ohlédnout, pořád tam jsou. A přidal se k nim ještě jeden

nový, bílý, velikosti amazonské anakondy. Pokud jsem si myslel, že tomu černému klubku uniknu, je mi jasné, že u anakondy to nehrozí... za chvíli bude po mně. Přesto se nedávám, seberu poslední zbytky energie a běžím na plný plyn. Bohužel mi po chvíli dochází kyslík. Nelapám po dechu, jen vzduch, který dýchám, je nějaký řídký. Bez paniky se loučím se životem, sedám si pod strom a odevzdávám se osudu. Dal jsem do toho vše. Bílý had už je u mě, zavírám oči.

Když je otevřu, překvapeně zjišťuji, že stále žiju. Bílá anakonda se mi stočila na hrud'. Je milá a přítulná, chce asi jen podrbat (sic, některý songy pražských umělců z hlavy nevymažu) a pomazlit se. Nechám ji obtáčet mé tělo a najednou vím, že mi neublíží.

Projíždí další autobus, opět to nikoho nezajímá, neteční cestující hledí každým jiným směrem, jen ne na nás. Ani jeden.

Tady toho krásného hada nemůžu nechat. Vydám se obtočen hadem přes mělkou klidnou Bečvu plnou oblázků do lesa naproti. Tam ho vypustím.

Je tu tma, ale ne protože se setmělo, ale protože hustý dubový temně zelený les sem slunce nepustí.

Je tu ticho. Překvapivé ticho. Stromy neševelí, ptáci nezpívají, jediné zvuky vydává anakonda, která se spadaným listím a jehličím plazí za mnou. Je to jak v pohádce. Jenže naopak. Černá je bílá.

Jako z pohádky vypadá i ten opevněný hrad na vrcholu kopce. Možná je to zámek. Úplně jak z Šípkové Růženky. Dost opevněný, aby se nikdo nedostal dovnitř, možná ani ven. Trochu mi naskakuje husí kůže, ale s trochou pochyb se přesvědčím, že dělám správnou věc. Sem patří ta anakonda. Jsem vevnitř. Automaticky začnu upravovat trávník pod zeleným keřem na pelíšek. Uhladím jej. Všimnu si pár velkých

brouků. Jsou krásní, pár jich naberu do kelímku abych je přenesl. Zbylých pár se sešikuje do artistické pyramidy, aby vypadali větší – čtyři vedle sebe dole na zadních, za krkem jim sedí další tři a nad nimi dva, kteří ještě zvedají nožičky nad hlavičky. Já se usmívám jako Gulliver, ale s maximálním uznáním, kolik síly do toho dali... a najedou jsou pryč.

Strih. Jakoby o pár let později utíkám z toho hradu, tím stejným hustým lesem, z kopce. Mám obavy, že mne pronásledují ty hradní strážé v dobovém oblečení, co mě celou tu

dobu hlídali. Otáčím se, ale les je tichý a pusť jako prve (pamatuji si sen ve snu?). Těším se na civilizaci, ta mě skryje a zachrání. Jen trochu nevím směr, ale uslyším zase řeku. Úplně jako v té knížce „Jak přežít v divočině“ – postupuji logicky – řeka vede do města. Zvolním. Posmutním. Už zase nemám vlasy. Někdo mi je v tom zámku oholil a hlavu netřel na zeleno. To je na hovno. To zas bude trvat roky, než dorostou. Pokud vůbec někdy znovu dorostou.

Stanislav H.

DÝMEM:

Předvolební holubi, potom lejna do huby

Je vrcholné léto, lidé cestují po všech koutech Evropy a užívají si svobody plnými doušky. Obloha je bez mráček a všechno se zdá být sluníčkové. Dokonce i ta fašistická SPD přišla s předvolebním klipem, kde partička hipisáků sjetá LSD dovádí v havajských košilích za zvuků reggae, a tak všichni můžeme zůstat v klidu a být i nadále happy. Ale nenechte se mýlit, protože jen co tihle již zmínění, spojení s ruským korupčním fašistickým hnutím ANO a s komunistickými masovými vrahy ze Stačilo, uchopí moc, začne úplně jiný tanec. Volič, který byl přilákán k usednutí do masožravé rostliny na nektar slibů, se nebude stačit divit, až kolem něj sklapne past a on zůstane uvězněn uvnitř a ona masožravá rostlina jej začne pěkně pomalu a zaživa požírat.

Není kam spěchat, je třeba z oběti nejdříve vysát její vůli ke svobodě, pak jí ukousnout její křídla, která jsou v kleci zhořla zbytečná a pak z ní vycucneme její majetek movitý i nemovitý a až nebude masožravé straně nic přinášet, tato ji polkne definitivně a za-

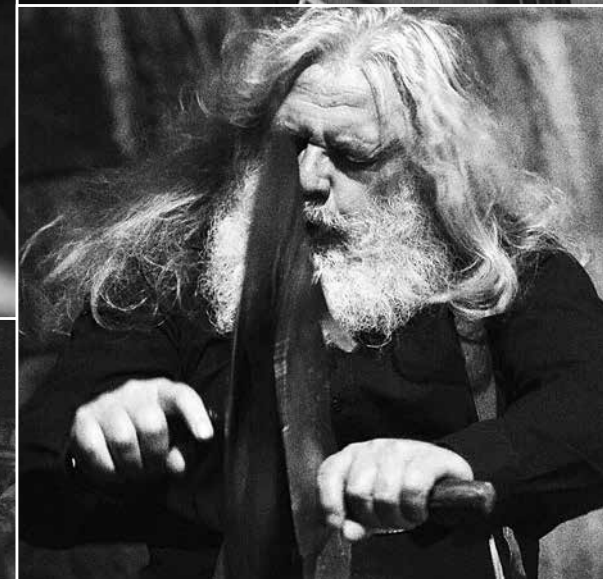
čne na píseň práce a zpěv míru lákat další hloupou mouchu, která si myslí, že jí budou padat pečená lejna do huby, tedy do sosačky, a bude následovat oběť předchozí.

Inu, člověk se příliš neliší od hmyzu a také usedá na mucholapky a slouží za potravu dravým, výměnou za kratičký sen předvolebních slibů, z něhož se ale neprocítá, neboť ten se ze snu změní v noční můru a z ostatního drátu povolební reality již není úniku.

Mějte prosím na paměti, že zpěv Sirén je nejsladší, ale již Odysseus si před ním dal raději zalít uši voskem, aby neztroskotal na skaliscích a doplul ke svému cíli. Protože jen práce a houževnatost a odvaha vede k cíli, a to jak jednotlivce, tak i celé národy. Ovšem ale jen ty národy, které neleží s otevřenou hubou směrem k nebi a marně nečekají na pečené holuby, přičemž namísto nich se jim dostane jen toho, již zmíněného v názvu.

Miroslav Václavěk

MIKYHO ZÁPISNÍK: AI

Již delší dobu jsou nám představovány budoucí výhody umělé inteligence. Artificial Intelligence, tedy AI, je prý budoucnost. Ano, rychlý vývoj naznačuje, že už je tady s námi, mezi námi, my si s ní tykáme, potkáváme na každém kroku. Často dělá plno věcí za vás, v první řadě ty nudné, rutinní, a my si to ani neuvědomujeme. Nahradí i spoustu zaměstnanců, lidé už nebudou muset tolik pracovat.

Neujme se AI nakonec vlády nad lidmi? Nebo nezneužije ji někdo k tomu, aby získal moc?

Objevují se otazníky a pochybnosti jako u všeho, co je nové a neodzkoušené. Optimisté tvrdí, že pozitivní přínos AI převažuje!

Dnes jsme zavaleni kvůli internetu informacemi všeho druhu a přestáváme tušit, čemu máte věřit, a čemu ne. A představte si, že ta slavná Umělá Inteligence má v tom, co je pravda a co lež, ještě větší guláš než my. AI nepozná, co je pravda. Ve skutečnosti není inteligentní, protože logicky neuvažuje. Někdo by měl lidi chránit před nepravdivými informacemi.

Jenže kdo, nějaká vyšší umělá nadinteligence? A zase narážíme na problém, jak rozlišit pravdivé a nepravdivé informace. Taky hned vyskočí ochránci svobody slova a budou tvrdit, že právo šířit nepravdy, lži a kraviny musí být zakotveno ve všech ústavách.

Ovšem nejrůznější informace, ať už pravdivé nebo lživé, mají vliv na naše jednání, záležitosti, jak k nim přistupujeme a jak je vnímáme. Například mladí zelení a další ekologičtí aktivisté často nejrůznějšími způsoby demonstrují po celém světě, aby varovali před globálním oteplováním. Tato generace by se měla méně lepit k asfaltu, a naopak se více odlepovat od informačních zařízení. Na druhou stranu je dobré, když někdo zastává určitý postoj, názor, a je ochotný za to bojovat. A zase tu vystává pořád ten stejný problém, jsme ochotni díky argumentům si přiznat, že se mýlíme, nebo naopak máme pravdu, a tvrdost si stát za svým názorem? A kdo nám ty argumenty dodá? Některá vyšší superinteligence?

AI nejrůznějšími způsoby řadí všude ko-

lem nás. Studenti jí tleskají! V dubnu 2024 zveřejnila společnost Turnitin studii, v níž uvádí, že umělá inteligence vygenerovala již miliony diplomových prací. Asi 20 % vědeckých článků bylo podle studie z roku 2025 rovněž alespoň částečně generováno umělou inteligencí, podobně na tom pak byly i samotné recenze těchto článků.

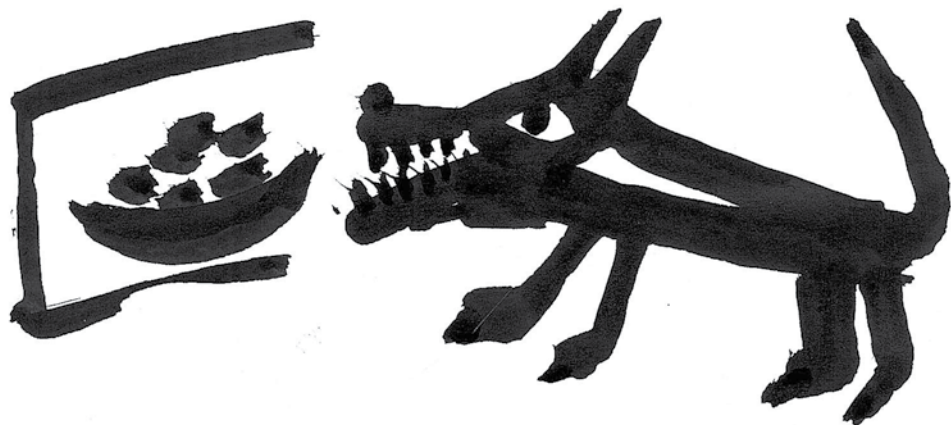
Sociální sítě nám daly do ruky mocné nástroje. Každý z nás může být úspěšným studentem, spisovatelem, básníkem, hudebníkem nebo hercem... Nebo také anonymním buranským blbem. Máme rádi nezávislou kulturu. Chodíme na autorská čtení, koncerty, navštěvujeme různé žánrově zaměřené festivaly. Líbí se nám originalita vystupujících. A teď si představte, že autor do své tvorby vpustí AI. Zadá téma, o čem by měla báseň, písňový text, hudba

být, třeba o lásce, vztahu dvou lidí nebo něco protiválečného. Je-li libo rozverný, veselý, nebo smutný, tragický text? Zadá klíčová slova a požadavek, aby to znělo jak od Kainara, Hraběte, Magora, hudba zněla jak od Beatles, Plastiků, Smetany nebo jen jako blues. Hotovo, dvacet, AI předloží výsledek, možná trochu plagiát, ostatně co čekat, vždyť takové bylo zadání. Na některé texty, skladby, se vztahují autorská práva, ale umělé inteligenci to nevadí, v pohodě je vykrade. Jak tohle rozpoznat? Existují na to nástroje, SAI – super umělá inteligence. Ovšem co když autor použije tuhle SAI? Pak jako ochranu proti plagiátům vyvineme ještě vyšší inteligenci HAI – hyper umělou inteligenci.

Říkal jsem si, že zadám AI, aby o sobě napsala článek do Uší a Vítr. Vzhledem k tomu, že se s počítačem moc nekomarádím, zvládám základní funkce, napsat, odeslat text, a umělé inteligenci rozumím asi stejně jako jezevčík mikrovlnce, tak se musíte spokojit jen s touhle mou úvahou.

Nejsem staromilec, myslím si, že v různých oborech je AI velmi prospěšná, například v lékařství. Na druhou stranu v některých ohledech s použitím umělé inteligence mám značné pochybnosti.

Miky Marusjak
ilustrace Eva Macholánová

slovo, obraz, zvuk, život

drevenacikada.cz

PODIVUHODNÉ NECESTY: Císařova nová ne/cesta gesta

(„rve v cáry pevné sukno dosud nestřiženého pláště“)

nové oblečení obklíčené ze/mě
mezi mezery
císařovy nové matoucí rozpory
moresy moratoria upjaté módy
out/fitu v ofsajdu ujely nervy
císařova nová neviditelná ba/vlna
se nedá roztrhat
císařova nová celta na necestu tsunami
labyrintem srdce do ráje světla

mezi náma
kde jsou meze
tam „je“ mizení
tam žádné „ne“ není
tam úd údajnosti mizí
vymezením údaje ideje
pod no/sem noci
nocování na mapě
vidiny nyní

dálkovému ovladači
utkala oči všude
či jak bylo
teď bude
pře přetržena trhem
podtržena neviditelnou rukou trhu
pozdvížena ponížená
přetržená nit sudič/činy posedlosti
po sudlici

pod pantoflem
pod čepicí
pod čep rozpor
KDYBY věděl
odkud pokud
jaký který cí

jenž
neví koho čím to
já/řku!

KDYBY v nářečí nebylo
náradí řádu
ne/bylo by řeči
ani báchorek bachoru
zenitu zevního
mizení v zemi ni/koho
by to nehrotilo
včas tam bude budou budeme

v bezpečí bezčasí
péče peče zlatou pečeť
cuk ruku v ruce vede
v cukřence je křen
cukrů cukrů
vrána vrávorá
ora pro nobis
nastavuje ucho ochoty
osa osahává housku

house music
směle usmívá se hádance
políbila hada
proměnila Nil v housenku
houslový klíč vlezl do že/mle
hustými houpy po/houpala sen
duši píchá v uších smích
neviditelná ruka
ať si trh/ne nohou

novou mapu této půdy
malují lalůčky
údům pudu
popichování to došlo
nastřelenou náušnici
pálí plán cesty noty noci

kdo nevěří ať neběží
tato cesta je neběžná

nezbedná je nedozírně
co by KDYBY či ještě o krok dál
větvení je z toho na větvi
na oběžné dráze extáze
dál a výš totéž táže se téže
co KDYBY se ta dráha zdráhala
KDYBY za/čala se hlasem hasit
jak se tam tou přímkou dostala
záře nemá ani ponětí

KDYBY odlišnost nebyla ošidností očí
KDYBY světlo vysvětlilo význam tmy
úchvatnost neuspěchaně
uchem pro/šlapala by si pěšinku
pohybu by sloupila masku
zmizela by tma i s významem
JAKO KDYBY tomu NOVÉMU
zželelo se císařova obleku
že je pod ním tma

KDYBY džbánu ucho uletělo
tak si letí JAKO pták do oblak
kličkuje mezi mraky
„košile na kabát“ predikátu
KDYBY netřeba bylo se bát
KDYBY cíl nebyl výmluvou východiska
jdou/cího kadencí dekadence
JAKO císařovy nové hej/ty
vavřínový NOVÝ vítě... fíkový fejky

císařova nová mlha... nahá
asi vy/padla z evidence Evina roucha
z vyšší vůle níž
tlaková... NOVÁ... nuda
umělá intelligence nanovlákná
lákavá látková nala/kovaná vlákna
only pro blbý
ó náš NOVÝ pán
naruby rozbalený balík

plán oba/lem obavy zabalený
do NOVÉ éry a/eros/olu
císařovo nové zázračné
unikátní unikání ušanky utkané universem
pětiletý plán devátého přes páté
císařova nová nadstavba
tak/řka nové týmové movie
z obklíčení lí/čidel se vytratí
no/tu/je... NOVÉ

*„Nové představení nabízí novou představu,
jiná výprava nabízí jiné vyprávění.“
(V. Neubauer)*

*„Z hlediska nového je mladé starým...
hledisko nového je informačním prožitkem
času. Nejsme starí proto, že již nejsme
mladí, ale protože jsme skočili z mládí do
nového.“ (V. Flusser)*

KDYBY to rozmnožování
dělením nebylo
násobkem onoho více méně
to taky není jen tak tady cit ubránit
cik cak nit se trhá
na nohou se sotva zdrží
křídlem zamává tvámá mátvá
v/rána
tma je pryč

*„KDYBY oko nebylo JAKO slunce,
jak bychom mohli vnímat světlo?“
(J. W. Goethe)*

jak mohl by hmat se vyhmátnout
KDYBY prsty nebyly JAKO paprsky
sluncový nový ji/tření
duši dužiny KDYBY
bula byla chutí vody plodové
hlad vyhladí hadí píseň
neo/NOVÉ pa/tří patří císařovi
Noe je u zdroje...
vlnění NOVÉ noetiky

frekvence na vl/NOVÉ délce
delta 3
tři zdroje NOVÉ validity
hudba – obraz – verš
tři prameny krásy
zázrak – zázrak – zázrak
trojjediná
družba – držba – soudržnost
G/dyby těch decibelů ne/bylo...

KDYBY přání nebylo plodem smyšlenky
nebyla by zornice viděla... co nevidět chce
KDYBY nespavost nespala za dva
bdělost na peci spadla by ze schodů
KDYBY to nit nebyla tak navlékla
i na špičce jehly by se upíchl
baletila by tam bula báje budu
a/ž budu velká
odvleču oděv do jiných údů

a/ž budu velký jak starostovy nové šle
odešlu se do předešle
bezprostředností budu
máš-li ještě ok/ráje
rozestupu zveličení
a/ž řeknu už úžasu... co ti budu líčit
pod širákem si ustelu
a/ž múzou budu probuzen
budu chůzí veskrze

jednou to přijde a přej/de to
a/ž rozptylem se obraz nabouchá
pozorovatelem bude
a/ž slabikář abecedu svrhne
z/vr/hle na ni vtrhne
košilku vyhrne... nať vydrhne
dužinu vysrk/ne ne...
neboť a/ž se pozřeme
zřejmost dá nám za pravdu

obraz si tu sytost za rámeček nedá
NOVÁ nadrámcová císařova
molekula módního šatu na molu
nový obal obavu rozrazí

oba bez obalu raz dva spolu
po/kroku puč
a/ž ta nota rozmotá
za/zpívá píseň ptáčka budníčka
a při/dá do kroku

řku-li já ti KDYBY
odstup odsud nebyl odsunut
KDYBY tu ty sugesce
subjektu na přechodu
au/to-sugesce au
nezpívaly ódu o outu
KDYBY se břehy nevylyly z řeky
a nic mezi
mezi pevnému méně v/ně

KDYBY se ten pohyb nerozptyloval
i trať stráví
a/ž byvší bude spolu opět při síle
a/ž si slu/nýčko
načeše nadšení nade vše
proč bychom se netě/šili
když nit máme
skrže suk/no sluneční
nit nic nic nebolí

proč bychom se neseš(-i-)li
nit dobře to snáší dopředu
přede-li pře
říká sudička předem
u stavu ústavu nit se přede/vším
poroučí ústům Ústavy
pusť se půste
nesváděj děj
pod stůl nad rámec

teď už to půjde samo s někým
potom a/ž kam dojde dojem či den
pojem polkne naprázdno
pojd/mé
přechodností po přechodu
necesta se nese
i zde do kopce voda teče
míjení je minulost

či už zítra bude
dnes a/ž do večera
metodicky položená pověra
pře
dříme a/ž do dříve
vstupuje do nohou mou/tvou tmou
světlo se proplétá
nití nitro nítí

terčem bude teď i projektil
zpátky půjde vleže
než se naděje
bude tam kde je
a dál pak taky
směr po/d-ni ne/našel
necesta obličej nenosí
je-li den jasný
není nad ni

kolovrátek prvočinitele přede předem
NOVÉ apriori reprodukce
císařovy nové projekční zázraky
JAKO KDYBY
císařovo NOVÉ el niño nano/vlákno
eño ňuño cívku po/tkalo
noc prchá před rozedněním
přes ok/ráj
pokud to kád' uchem ujme

KDYBY dálky nebyly sblížením
nemusely by u toho být
nebýt jinde
KDYBY protichůdnost sešla z cesty
zmizela by půda pod nohama
KDYBY cíl nebyl výmluvou východiska
KDYBY uši tušily
co náušnice na sebe ušily
nenechaly by se píchat

*„KDYBY lidé nebyli snili, že krásné ženy
mohou být učiněny z květů, nebo že vystou-
pily z lučních pramenů ... KDYBY luční
prameny byly pouze tím, čím se zdály.“
(W. B. Yeats)*

KDYBY se vůně potrhala smíchy
KDYBY šicí stroj naučil se šít
vytiskl by si deštník ve tři D
KDYBY zvykem zlozvyku
dobro nebylo
ni decibel nazmar
nit nicméně nic
i kdyby KDYBY nebylo
něco už by se našlo

KDYBY dno ponořeno
do kapaliny otřesně
ostře otře se
nevytlačilo objem jmen
hory doly lesy louky
KDYBY se ten objem tak nerozpínal
propast ponořená pohořím
vytlačí dech
čím byly by pak otvory bez tvorů?

mikroskop je minulost pominuté minuty
KDYBY se ta mlha dala krájet
nebyla by sama sebou
mlha nemá okraje
putuje nad krajem
dokud cesta může
mizí nahou nocí
ve snu sebou hází
rošťačí v rošti

KDYBY se tu invazivně
neo/pakovalo
nebylo by in
nebylo by NOVÉ
nově vysezené vejce vize
ptákem bez peří
letem bez křídel
kdo nevěří fi fenoménu
ten netrefí domů

Luboš Vlach

TRAUMERŮV SLOUPEK:

Genderově vyrovnaný sloupek

Nestor Traumer se nikdy nepletl do politiky a taky nikdy nikomu nepřekážel v rozletu. A když ano, tak včas uhnul stranou nebo kamkoliv jinam, kam se zrovna v dané chvíli uhnout dalo.

Ten den, o kterém dnes budu psát, byla neděle a slunce od samého rána pálilo tak, že kdyby pálilo ještě víc, celý svět by shořel na popel. Malé děti si hrály na pískovištích.

Dělaly bábovičky, stavěly hrady, prolézaly prolézačky a chvílemi se tloukly jako žito, ale to k běžnému životu patří. Děti přece moc dobře vědí, že občas se popere i maminka s tatínkem. Chvilí při tom leží tatínek na mamince a chvíli zase maminka na tatínkovi nebo maminka na tatínkovi klečí a skáče po něm jako na houpačce nebo si mu sedne na obličej, to asi, aby mu na něj prclla, ale my už to tady víc rozebírat nebudeme. Fantazie malých dětí nezná meze, je taková hodně bezbariérová, a tak se do ní mohou dostat i vozíčkáři anebo jakákoliv babička s dědečkem s trekkingovými holemi, ať již oholení nebo neoholení.

Nestor Traumer seděl u stolku v malé restauraci s jednou moc hezkou dlouhonohou, prsatou slečnou. Slečna byla asiatica a on byl černoch, a kdyby někomu slovo černoch z nějakých důvodů vadilo, tak by prostě mohl být třeba afromoravan. Na barvě pleti přece nezáleží a nezáleží ani na orientaci, ať již té běžné v času a prostoru, nebo té sexuální a jiné další blíže nespecifikované.

Romský multiinstrumentalista hrál na housle čardáš. Transgender číšnice servírovala dvěma homosexuálům veganské speciality a tři adoptované děti těchto gayů poskakovaly okolo romského muzikanta, který se

na ně usmíval. Jejich rodiče byli rádi, že se v klidu naobědvají. Hladové krky dětí později nakrmí doma, ty jsou masožravé. Veganské věci zrovna nemusí.

Několik lesbiček se chichotalo v rohu restaurace. Jedna z nich plácla transgender číšnici po zadku a do kapsy zástěry jí zastrčila neplatnou papírovou dvacetikorunu.

Vraťme se ale ke stolku, u kterého si povídá Nestor se svým novým úlovkem, anebo je spíš on úlovkem oné slečny kvůli generové vyrovnanosti. Těžko posoudit, do hlav jim nikdo nevidíme a psát o tom můžu cokoliv. Slečna o sobě prozradila, že je bisexuálka a má ráda tvrdší praktiky. Nestor jí zase řekl, že na tvrdosti čehokoliv, tedy i praktik, zase tak nezáleží a že on miluje samostatné, inteligentní, krásné i škaredé ženy. Jeho první manželka pracovala v uranových dolech, druhá v kovárně, třetí v ochrance prezidenta republiky, čtvrtá v kamenolomu, pátá jezdila s popelářským vozem, šestá měla velmi dobrý čich, a tak s ostatními cvičenými vepří hledala lanýž, sedmá se věnovala boxu a osmá byla prostě jenom frigidní.

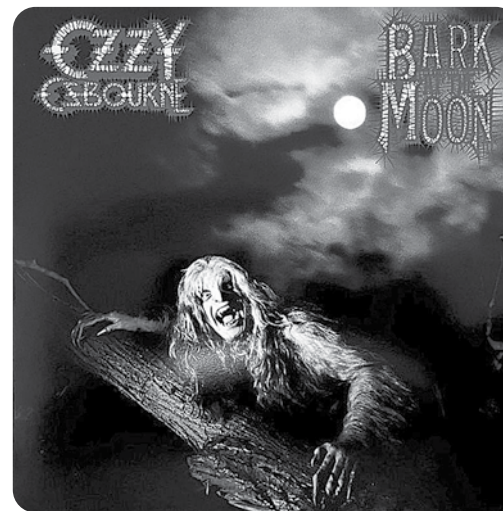
Slečna položila svoji dlaň do Nestorovy a nahnula se k němu přes stůl až tak, že ve výstřihu halenky spatřil její honosná nadra, a zašeptala mu do ucha, že ona sex miluje a že se mu ráda celá oddá a stane se jeho sexuální otrokyní bez ohledu na jakékoliv bariéry nebo generovou rovnost.

Herman Traumer se za vámi vrátí a vše sečte a srovná ve svém dalším sloupku s názvem Noční démoni.

Herman Traumer

MÚZY MEDÚZY:

Ozzy Osbourne – Bark at the Moon (1983)

Dne 22. července 2025 zemřel ve svých 76 letech legendární Ozzy, a to pouhých 17 dní po svém posledním (za 16 minut beznadějně vyprodaném) koncertě pro 40 tisíc lidí. Tento avizovaný rozlučkový koncert se konal v Birminghamu, přičemž kromě Ozzyho Osbourny zde vystoupili i Black Sabbath, Metallica, Alice in Chains, Tool, Pantera, Gojira, Slayer, Anthrax či Guns N' Roses. Není bez zajímavosti, že festival byl časově extrémně našlapaný – délka vystoupení jednotlivých kapel byla 15–25 minut, pouze Sabati hráli 35 minut. Pauzy mezi kapelami činily pouze neuvěřitelných 5–7 minut, do čehož se ještě loučily kapely, co odehrály, takže kapely si maximálně stihly nasadit kytary a ineary a šup na plac.

Ale zpátky k legendě. Ozzy Osbourne (narozen roku 1948 jako John Michael Osbourne) položil společně s kapelou Black Sabbath základy temného heavy metalu

právě v Birminghamu, v jehož předměstí vyrůstal v chudé rodině, byl šikanován, a taky kradl, kvůli čemuž si v 18 letech odseděl šest týdnů v base. Jako dospívajícího mladíka jej ovlivnila zejména hudba Beatles. A právě po vzoru Johna Lennona začal nosit kulaté brýle, tzv. lenonky.

Kapelu Black Sabbath, pojmenovanou po temném giallo hororu italského režiséra Maria Bavy, založil roku 1968 (pod názvem Black Sabbath až roku 1969) s kytaristou Tony Iommim, baskytaristou Geezerem Butlerem a bubeníkem Billem Wardem. Sabati se proslavili hned svými prvními třemi alby *Black Sabbath* (1970), *Paranoid* (1970) a *Master of Reality* (1971). Velkou přízeň kritiky však získala až pátá deska *Sabbath Bloody Sabbath* (1973).

Kvůli drogově-alkoholickým excesům a z toho plynoucí nespolehlivosti vyhodil roku 1979 Toni Iommi Ozzyho z Black Sabbath. V té době to vypadalo na konec Ozzyho kariéry, ten se však vcelku rychle zbrchal a roku 1980 natáčí debutovou sólovku *Blizzard of Ozz* s hitovkami jako *Crazy Train* či *Mr. Crowley*, pojednávající o anglickém okultistovi, který na počátku 20. století založil thelemitské náboženství.

Bark at the Moon je Ozzyho třetí sólovou deskou a vydal ji roku 1983 již bez svého kytaristy Randyho Rhoadse, jenž roku 1982 zemřel. Toto album je jediné, kde je Ozzy uveden jako autor všech skladeb, ač skladby skládal společně s kytaristou Jake E. Leem a baskytaristou Bobem Daisleym, kteří zde nejsou uvedeni jako spoluautoři z právních důvodů (údajně Leemu Ozzyho manželka a manažerka Sharon vyhrožova-

la). Ozzy později přiznal, že titulní skladbu napsal kytarista Jake E. Lee. Ozzyho bývalý bubeník Lee Kerslake, uvedl, že Boba Daisleyho si Sharon Osbourne najala, aby napsal texty a hudbu na album *Bark at the Moon* za 50–60 tisíc dolarů. O tom ostatně pojednává i text písně *Now You See It (Now You Don't)*, kterou složil Daisley, a jenž byl ostrou výtkou namířenou proti Sharon, která ho v roce 1981 z kapely vyhodila.

Centre of Eternity (někdy také nazývaná jako *Forever*), začínající zvukem kostelních zvonů, chorálů a varhan. Album obsahuje i pozvolné pop-rockové vály s klávesovými syntezátory, jako *You're No Different* s krásně klouzavou baskytarou Boba Daisleyho, která vyniká i v závěrečné skladbě *Spiders in the Night*. Za pozornost stojí i ponurá pop-rocková skladba *Waiting for Darkness*, s výraznou

ně i fanoušci těžce nesli, že zrovna tento sladáček byl vydán i na singlu. V roce 1985 vystoupil na legendárním benefičním koncertě Live Aid, po němž vydal dvě rovněž povedená alba, a to *The Ultimate Sin* (1986), kde vyčnívá závěrečná hitovka *Shot in the Dark*, a album *No Rest for the Wicked* (1988), na němž se již podílel kytarista Zakk Wylde, který s ním následně spolupracoval řadu let.

Roku 1989 vystoupil Ozzy s kapelou na Moskevském mírovém festivalu, což byl první velký rockový koncert západní hvězdy na území tehdejšího SSSR. Tomuto festivalu se přezdívalo „ruský Woodstock“ a vystoupili zde také Bon Jovi či Scorpions, přičemž mělo jít o propagaci míru mezi Východem a Západem. Pod dojmem tohoto festivalu složil zpěvák Scorpions Klaus Meine dnes již legendární hitovku *Wind of Change*, zatímco Ozzy se po návratu z tohoto festivalu v drogově-alkoholovém oparu pokusil uškrtnout svou ženu Sharon.

Eskapáda dopadla pro Ozzyho nakonec dobře (Sharon stáhla obvinění) a v roce 1991 nahrává Ozzy oceňované album *No More Tears* s hity jako *Mama, I'm Coming Home* či právě *No More Tears*. Během nahrávání tohoto alba byl Ozzy po dlouhé době strýzlivý a poté se rozhodl ukončit hudební kariéru, aby strávil více času se svou rodinou.

V roce 1995 však Ozzy přichází plný energie s excelentní deskou *Ozzmosis*, jež obsahuje hitovky jako *Perry Mason*, *I Just Want You* či *See You on the Other Side*. Dotěď si pamatuju, jak videoklip *Perry Mason* nasadili v hitparádě *Eso* a zaslouženě se udržel dlouho – skladbě dominovala rvavá kytara Zakka Wyldeho, podpořená basou Geezera Butlera, prolnutá klávesami Ricka Wakemana.

Roku 1996 se ke kapele přidává basky-

tarista Robert Trujillo, s nímž nahrávají osmé album *Down to Earth* (2001), a který přechází v roce 2003 do Metallicy. Album *Black Rain* vychází roku 2007 a Ozzy o něm prohlásil, že je jediné, které napsal bez alkoholu.

V říjnu 2010 se k Ozzymu na pódiu připojili vědci z Knome, společnosti, která se zabývala interpretací lidského genomu, aby diskutovali o své analýze celého Osbourneova genomu, která osvětlila, jak tento proslulý rocker přežil desetiletí nadužívání alkoholu, tabáku a dalších drog. Zjistili, že Ozzy má v sobě stovky genetických variant, které do té doby nikdy nebyly u člověka zaznamenány. Jeden z genetiků Ozzyho označil za „genetického mutantu“. Ukázalo se, že jeho mutace mu umožnily přežít dávky alkoholu a drog, které by jiné zabily, ale také ho předurčily k závislosti.

Poslední Ozzyho desky *Ordinary Man* (2020) a *Patient Number 9* (2022), vydané v letech 2020 a 2022, jsou ponuřejší, a to zejména texty, v nichž se již zračí loučení či přemítání o smrti a nesmrtelnosti. Za pozornost rozhodně stojí singl a klip *Under the Graveyard* z roku 2020. Ve skladbě *God Only Knows* z roku 2022 zase Ozzy zpívá: „Jen Bůh ví, co se děje, můj život se stal tou nejsmutnější písní. Lepší shořet v pekle než zmizet. Bůh se dívá shora na to, co jsme způsobili, jak si děti hrají se zbraněmi.“

Na rozlučkovém koncertě v Birminghamu prohlásil Ozzy po dohrání závěrečné písně *Paranoid*: „Je to už skutečně poslední píseň. Vaše podpora nám umožnila mít krásný život. Děkuji vám z hloubi srdce.“ Slova díky byla jistě vzájemná. Na nadarmo se říkávalo: „Vidět Black Sabbath a zemřít.“

Honza Bartoň

Black Sabbath v roce 1970 (zleva Butler, Iommi, Ward, Osbourne)

Tato deska, i když nemá zrovna nejtvrdší zvuk, šlape parádně hned od úvodní titulní písně s Ozzyho vlkodlačím smíchem a Leeho kytarovými sóly. V podobném duchu, opřeném hlavně o zvuk šlapavé elektrické kytary, jsou i skladby *Now You See It (Now You Don't)*, *Rock 'n' Roll Rebel* či

baskytarou a děsivě hravými klávesami, kde Ozzy v refrénu zpívá: „Vím, co najdou, je to v jejich mysli, to je to, co chtějí vidět. Ušetří mě světla, přichází noc a tady zůstanu.“

Na celém albu působí z mého pohledu nepatřičně popikový ploužák *So tired*, údaj-

KOMIKS: ZUKOTERO

Venca Roháč & Herman Traumer

ÚHLÝ POHLEDU:

Boj o cla Donalda Trumpa

Velké téma světové politiky roku 2025 jsou cla a USA. Pokusím se do nich zabrousit, ač rozhodně nejsem žádný odborník na ekonomiku, takže se mohu plést. Nicméně je fakt, že naprostá většina skutečných odborníků tvrdí, že Trumpova cla fungovat nebudou. Mohou se mýlit?

Mohli by se mýlit, pokud by Trump používat cla tak, jak je často používá. Pouze jako způsob vydírání, kdy je na chvíli zvedne a po měsíci dojde k dohodě, která je pro USA výhodnější, pak by to mělo smysl. To ale téměř určitě není Trumpův zájem a zdá se, že on opravdu sní o tom, že navrátí výrobu zpátky do USA.

Samotnou kapitolou, kterou přeskočíme, je fanatičnost Maga fanoušků, kteří jášají, kolik že Trump uvalil na EU či na Indii. A nemají mozkovou kapacitu na to, aby pochopili, že ta cla platí americké firmy, které to zboží importují a které náklady na cla přenesou na koncového zákazníka. Radovat se z uvalení cla je tak to samé jako radovat se ze zvýšení daní. Tohle jim ale nevysvětlíte. Oni si myslí, že cla platí jen ta země, na kterou je uvalíte.

Většinou se jako příklad nefunkční politiky izolacionismu uvádí začátek 20. století. Přitom ale není třeba jít tak daleko. O něco podobného se nedávno (2007–2015) pokusila Argentina za prezidentky Kirchnerové. Ta se pokusila odříznout Argentinu od světa a donutit zemi vyrábět vše doma. Výsledkem byly továrny vyrábějící drahé produkty, o které nikdo neměl zájem.

Zatímco prezident Javier Milei tato opatření ruší, politici ve Spojených státech staví nové překážky obchodu.

V roce 2011 Kirchnerová účinně zakázala dovoz mnoha elektronických zařízení a požadovala, aby byla vyráběna v tuzemsku. Společnost Apple tento požadavek nesplnila, což znamenalo, že iPhone z Argentine zmizely z argentinských obchodů. Společnost BlackBerry (taky si ještě pamatuje doby, kde vlastnit BlackBerry bylo cool? Dnes je to relikt jak Nokia) uzavřela s vládou dohodu o výrobě telefonů v nové továrně na území Argentiny. Kirchnerová dokonce jednou před jášajícím davem zvedla BlackBerry a chlubila se, že byl vyroben v Argentině. O dva roky později však drahá továrna přestala vyrábět, protože nedokázala konkurovat novějším a levnějším telefonům, které proklouzly celníci. A argentinský viceprezident se dostal do potíží, když na Twitter napsal o nutnosti rozvíjet místní průmysl – jenže tweet byl odeslán z jeho iPhoneu.

Za Kirchnerové přijala Argentina politiku zaměřenou na zajištění vyváženého obchodu se všemi zeměmi. Zahraniční společnosti, které chtěly prodávat zboží v Argentině, musely vyrovnat hodnotu svých vývozu ekvivalentními dovozy argentinských produktů. Aby mohly například společnosti jako Porsche, BMW a Mitsubishi nadále prodávat automobily Argentině, začaly dovážet argentinské olivy, rýži a arašídy. Zahraniční firmy musely utratit velké částky, aby se dostaly do hry s prodejem zemědělských produktů – což vedlo k téměř dvojnásobnému zvýšení cen automobilů. Izolace argentinských průmyslových odvětví od mezinárodní konkurence je neudělala konkurenceschopnějšími, ale naopak je zbavila schopnosti konkurovat. Deník

Buenos Aires Times napsal o „rozmazených podnikatelích, kteří byli příliš zvyklí prodávat nekvalitní zboží za astronomické ceny na uzavřených trzích“. Průmyslová odvětví se propadla, protože již nečelila konkurenci ze strany silnějších zahraničních firem. Stala se ještě méně efektivní, protože se spoléhala na jiné rozmazené domácí průmyslové odvětví, pokud jde o meziprodukty a kapitálové zboží, jako je ocel nebo stroje. Úsilí země o podporu domácí výroby automobilů se zpomalilo, protože továrny měly potíže se získáváním

potřebných dílů na domácím trhu. Na konci funkčního období prezidentky tvořily takové meziprodukty a kapitálové zboží asi dvě třetiny argentinského dovozu, takže obchodní omezení měla za následek brzdění nové výroby.

Vše tedy nasvědčuje tomu, že Trump zavádí opatření, které dopadnou podobně jako v Argentině. Pokud naposledních chvílích neuhne a cla nezruší. Sledovat to je napínavý biják.

Vojtěch Landa

SVJET PODLE KVĚTUZORA: Máš karmy gazelo?

Pan Ost cíleně bloumal po City, cíleně proto že vočumoval gazely, jak se ta kurviska krásně jaří. Tuhle větřík jakoby náhodou sukénku přizvedne, tuhle obnaží stehénko, a tady z přiléhavého miniúboru vykoukne pár bobříků chlupisek. Radost pohledět.

Dávno když byl pan Ost ještě jinoch, na stupnici do desíti hodnotil kvality něžného pohlaví. Dnes je pan Ost jinačí, vystačí si s dyadickou soustavou: *mrdatelná / nemrdatelná. Ale pak ty pachy.* Pravdou je, a to se nedá panu Ostovi upřít, že tajemství, jak hrála Kanada, jeho mozkové závitky nikdy netrápilo. Ještě dříve totiž tento ještě mladý Ost zajížděl zastávku vlakem do Horních H., kde rád sahal na kundu zrzecce, co prodávala jízdenky v té polorozbořené vlakové zastávce, nocovišti bezdomovců, azylu vandráků, místem odstavených vlakových vagónů a sexuálních začátků mladých milenců, co neměli kam jít.

Pan Ost bloumal po City, pod těmi nedomrdlými mrakoplaši, vystavenými na pohyblivých pískách, kde se občas nějaká ta

gazela ztratila, a ty písky, ty řeky písků pod městem, ji odnesly až někam do daleké Persie. Bloumal tento Ost mezi přepálenými putykami, míjel výlohy obchodů s věcmi co nepotřeboval, a civěl.

Pan Ost si sedl na lavičku na náměstí, aby si srovnal myšlenky a uvrhl své ego do strategie námluv. Pan Ost bytostně cítil potřebu máchat luňáka v teplém, mastném píčku. *Nejlepší bude se napít*, ozvalo se náhle právě já pana Osta. A protože byl tento Ost tvor sporný, zašel si pro náležitě nachlazené lahváče do krámků s chlastem a putyku chytré vynechal. Šikmooký obchodník pozvedl oči od orientálního sportovního přenosu, ceknul částku, pan Ost zaplatil, pobral expirovaná, zato vychlazená piva a neosobně se rozloučili. Pan Ost vyšel na ulici a usedl na lavičku v prostoru, co by mohl být parkem, kdyby v něm byly ovšem stromy. Otevřel prošlý, zato něžně orosený, vlhký lahváč a smotnul si do laciného papírku laciný tabák, aby stvořil laciné cigáro. Připálil si laciným plynovým zapalovačem se samolepkou

s fotografií vyprsené modelíny. Napil se hřácky piva a liboval si, kterak zase ušetřil za hospodu, jak s něma zase jednou vydupal. Vyprázdňené pivo kvapně střídalo naplněné pivo, občas se pan Ost zapomněl a v obou rukách třímал piva rozpitá, to pak ovšem nemohl balit cigára, a tak je zase musel odložit, no bodejť, pan Ost není Ganéša, aby mohl balit cigo a pít dvě piva současně. Pana Osta tohle zjištění v jednu chvíli docela poděsilo, což vedlo k jeho křečovitě póze s lahváčem v každé ruce a útrpným výrazem vyžilého obličej. Kolemjdoucí stařena na pana Osta chvíli civěla zvláštním pohledem na hraně znechucení a zkušenosti a před odchodem mu k nohám, pod lahváče, pohodila trochu mincí. Pan Ost se sice trochu zastyděl, ale vlastně byl tuze rád za tak směšně nabyté grošáky. Odpustil stařeně, taková kapacita je pan Ost, takový on je zenový člověk.

Mrdatelná, nemrdatelná, mrcha, mrdatelná,

mrdatelná... prostupoval pan Ost myšlenkami na vlhký klín. *A pak ty pachy.* Rozvzpomenul si, jak v panickém mládí chtěl pomilovat krásnou paní, která se mu ovšem nikterak neoddala, nepodvolila a nedopustila na svém těle prázdné hřešení. Tato krásná paní porodila pak dceru, a ta by panu Ostovi, kterak trochu vykvetla, byla ráda dala, dokonce se jeho šarmu oddala, jenže panu Ostovi se nepostavila hůlka a nedošlo tedy ani k zadostiučinění, ani ke smocení. *Celá mama*, povídalo se v kraji. Tehdy pan Ost oběma odpustil, taková on je kapacita, takový on je zenový člověk.

Ted' se však pan Ost ne úplně přinasral, přestal však náhle hodnotit, přestal počítat. *Co kdyby náhodou tam byly zase ty karmické pachy.* Dostal strach. Sebral prázdné lahve a vydal se na túru po Ústředním hřbitově.

Motiv: Květuzor Škvírkó, Ilu: Ferdinand Chlast
Překlad z Květuzorštiny: Ymanuel Houslička

Vratislav Brabenec & Richard Pecha

PEJR

No nasral jsem se. Hned po ránu.
Dcera ve škole, žena v práci.
Já na terase kouřím, piju vylep-
šenej čaj a sleduju kolibříky.
Dost dobrý. Kobyla žere trávu,
přece to nebudu sekat. Je na
volno a nevypadá na zdrhnutí.
Třeba za klukama.
Ale proč jsem se...
Vona vokovanou nohou hrabe v
trávě.

Tak to teda prr.

Šel jsem jí to rozmluvit.

Česky nerozuměla a já si nemohl
vzpomenout, jak se anglicky
nebo arabsky řekne pejř.

To jsem si naběhl!

Vona totiž z rozbouranýho tráv-
níku vyzobávala oddenky pejřu.
Všechno jsem jí vodu pustil. Jako
vždycky.

Docvaklo mi, jaký léčebný účinky
pejř má.

Zřejmě zažívací trable. Vlci i psi
to používaj už dlouho.

Pokoušel jsem se věc kanad-
skejm přátelům prodat jako vese-
lou a mírně naučnou příhodu.

Šlo to mimo. A ještě ta moje ingliš.
Při pletí a přerejvání zeleninový
zahrádky jsem oddenky pejřu
dával bokem.

Pak jsem to naší čtvrtmílovce a
napůl arabce nabídnul. Půl koleč-
ka oddenků. Nastojte!

Koukala na mě jak na blba. Asi už
neměla rozhašený zažívání.
Zase jsem byl za idiota, co chápe
se zpožděním.

A to mi zůstalo.

Ke zrychlení toho chápání až
skoro pochopení dochází (zřej-
mě?) teprve ku konci.

Ale podobá se to víc chroptění
než vzkazu.

Že by v nebi byli celí dychtivý a
nadržení se dozvědět něco vo
pejřu?

Vo tom dost...

Když pes žere trávu, neznamená
to, že bude pršet.

Čistí si trubky.

2. 6. 2020

UZENEJ PLEJTVÁK

Nadpis by byl. To je často těžký.
Vybrat ten pravej.

Dlouhej úvod zkrátím.

Byl jsem úspěšnej politik někde
uprostřed Ameriky.

Okresního formátu. Taký v cho-
vu prasat jsem byl nejlepší. V tom
okresu.

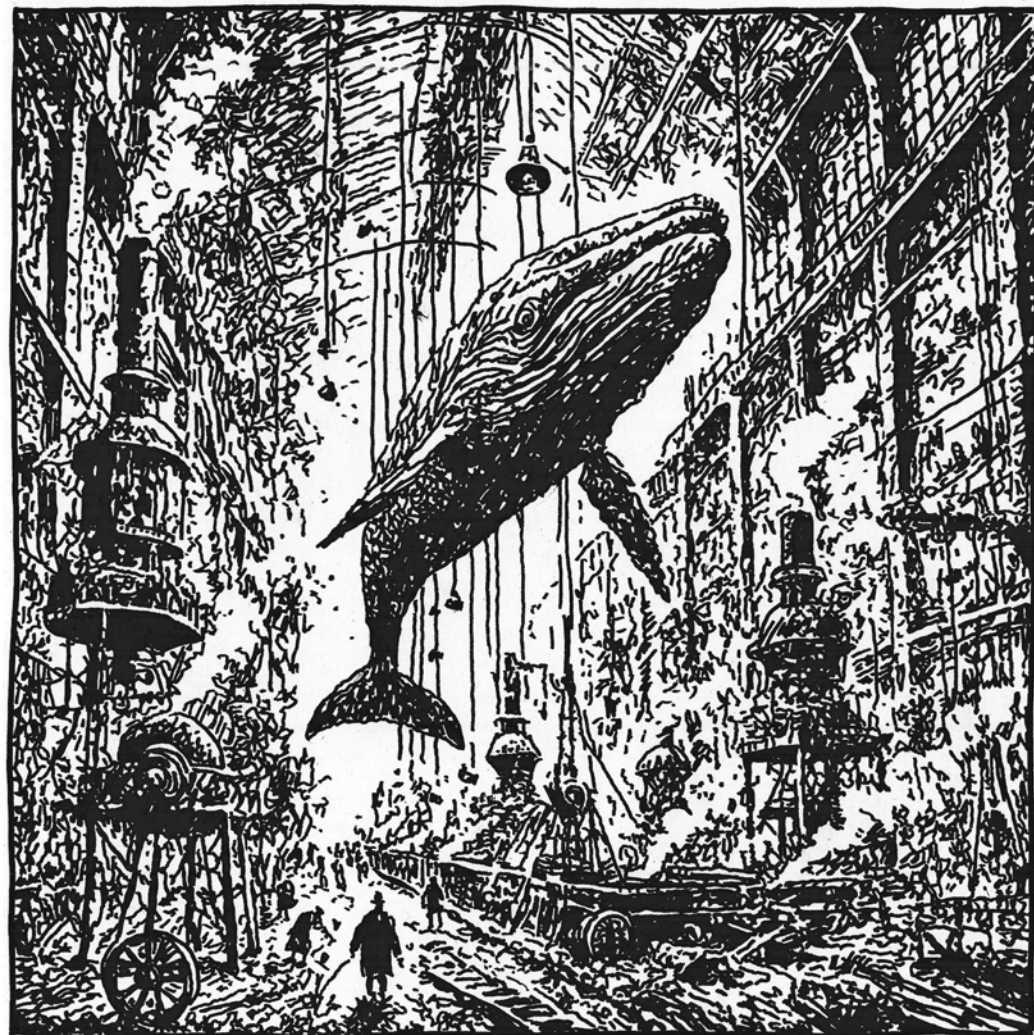
Moje polokrvavá tlačěnka se
prodávala i v přilehlých...

Místní pivo zdobila moje tvář,
upravená do asketična a oku
přidali jiskru, až skoro věstec-
kou.

Kdyby na vobrázek dali moje sku-
tečný voko, který je podobnější
vyhaslýmu voku leklý ryby... nic
by se neprodalo. Ryby - chyby...

Ku slávě už jen krůček.

Na pobřežích - z obou stran Ame-
riky - vylejzaly zrovna velryby,
všeljaký.

V Londýně maj TATE MODERN s velkou halou. Tam jsem byl a nepo-
chopil (jako vždycky!), že to byla elektrárna. Z výkladu rodilýho
Londýňana jsem rozuměl, že to byla továrna na polívky v kostkách.
Přeslech podivnej.

Nápad: vezmu velrybu, třeba plejtváka, nechám milosrdně zabít,
najmu loď s chladákem, a tu velrybu převezu do TATE MODERN, kde v
tý velký hale postavím na tu potvoru udírnu.

No a po vyuzení se bude prodávat kus toho uzenejho... za hodně.

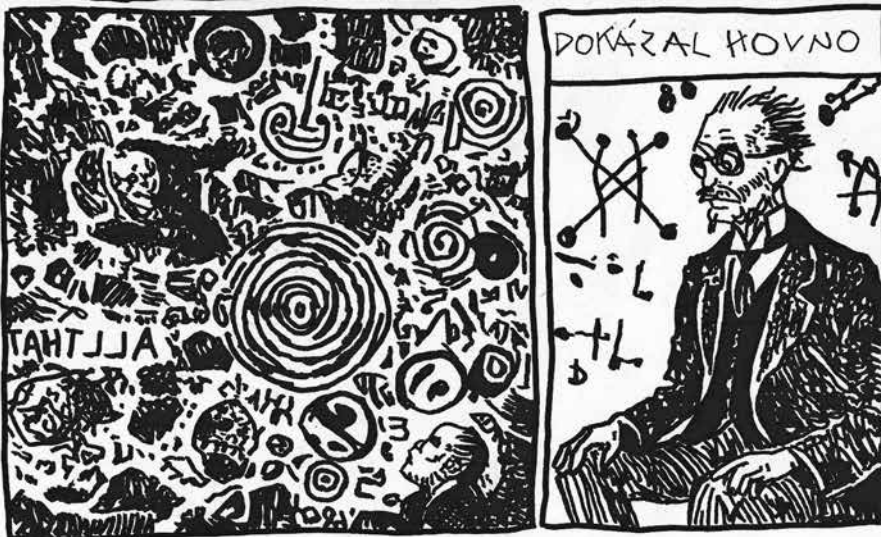
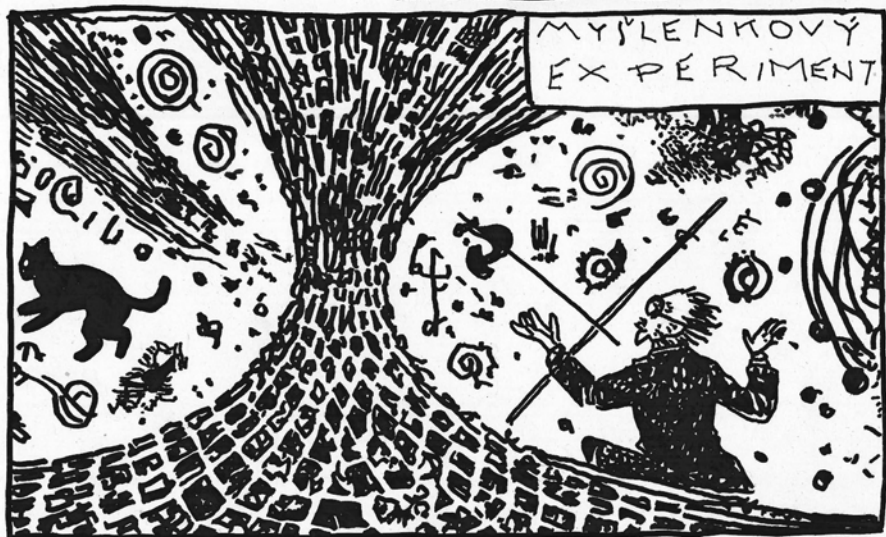
Vono už vstupný by bylo velrybí.

Tím se proslavím mimo politickou scénu doma - uprostřed něčeho
ničeho i v umění.

(Hodně - záměrně - zkráceno.)

15. 5. 2020

hoyko letmein

HOŘÍCÍM VESUVEM:

živím se něčím zcela jiným — než čím skutečně žiju (přepsaný j. e. f.) — obsedantně používám jedno konkrétní slovo napříč různými projekty — odjakživa si připadám zvláštní — v sedmnácti jsem přestal existovat v přítomném čase — spíš jsem hnusnej než hezkej — s oblibou mystifikuji cizí lidi a jejich životy — neudržím tajemství — není-li moje — neumím dobře lhát — tabák a písmo jsou významné objevy — ve dvaceti sedmi mi začal kolísat tlak — mám raději kočky než psy — nejde mi nucený smích — někdo řekl — že vypadám na osmnáct i čtyřicet zároveň — mám misantropické i exhibiční sklony — neumím utěšovat a téměř nedokážu projevit empatii — mé kořeny jsou bezesporu nemocné — neznám své skryté jméno — vyrovnanost nacházím a odhazuji stejným tempem — nikdy jsem nikoho neobtěžoval — mám málo vlasů a nepřiměřeně velké čelo — své oči považuji za velice pěkné — kdysi jsem kouřil cigarety camel — nikdy víc — nejsem nezdvořilý — identifikoval jsem u sebe několik případů obsese — přitahují mě obskurní hoši — mám raději hospody než restaurace — mnohdy působím marnotratně rozjařený na nevhodných místech — šukal bych sám sebe — kdyby to šlo — jsem jediné dítě své matky — jsem teplej — militantní a uječení

buzící se mi eklují — cítím větší spřízněnost s již mrtvými než živými — umřu znechucením — nejlepší spánek mám při bouři — kouření je první i poslední činnost mého dne — téměř nic nepotřebuji — v dětství jsem chodil na ryby — v dětství jsem chodil na keramiku — musím dělat několik věcí najednou — jinak ztrácím pozornost — nejlepší hádky vedu sám se sebou — odkopnul jsem návyk — několik jich ještě mám — jsem definitivně bez pokračování — nejlépe se cítím při venkovní teplotě kolem dvaceti pěti stupňů — megalomanie a ekzistencičnost jsou moje další jména — nesluší mi zářivé barvy — několikrát jsem se pokusil típnout — neumím plavat — v dětství jsem se věnoval geologii — několikrát mě okradli — většina lidí — kteří pro mě byli zásadní — už nežije — někteří zemřeli ještě před mým narozením — neumím hospodařit s penězi — na tělocvik jsem nosil pouze omluvenky — moje jalovost vyprovokovala jistou hudebnici k písni — pamatuju si první ejakulaci — ovšem první sex ne — tragédie jiných mě nezajímají — nemám zákaz vstupu v žádném podniku — čtyři mé oblíbené podniky zavřeli — jeden zasypali a další asanovali — v šesti jsem měl přeražený nos —

er. d.

DŘEVĚNÁ CIKÁDA:

Terra Ignota – Hlídám si vzdech

Deska pražské podzemní kapely Terra Ignota vyšla už v roce 2017 na labelu Ears&Wind Records. Nyní špačkoplaš přikládáme jako bonusovou přílohu k novinám Uši a Vítr. V obalu a s nezbytnými tiskovinami je CD k mání na www.drevenacikada.cz

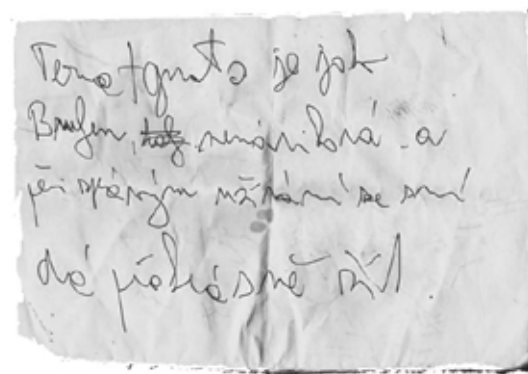

Kapela kolem Otomara „Kolbena“ Klodnera vznikla v roce 1989. Jméno kapely je zkráceným archaickým latinským výrazem v původním znění Terra Incognita s významem „neprobádaná zem, bílé místo na mapě“; podobně jako z prastarých map daleko známější úsloví Hic sunt leones („Zde jsou lvi“).

Pro mě nadčasová hudební formace se v počátcích devadesátých let minulého století ve zkušebně v Hrdlořezích vryla do mého podvědomí natolik, že jsem jí s vodstupem času na jednom jejich

koncertu vyznal lásku. Cítuji: Terra Ignota je jako Brufen, nenávyková a při správném užívání se s ní dá překrásně žít. V překladu má T. I. jedinej význam, i když se dá různě formulovat. Mně osobně vyhovuje vlastní interpretace: Panenský území. A to je na můj vkus ten správný led, na kterém se dá citlivou elegancí, něžnou vulgaritou, a to v němčině, udělat pirueta smrti v rytmu tanga. Respekt a úctu všem členům, kteří působili nebo nyní vytvářejí Terra Ignotu takovou, jaká je, a za to jim díky.

A co popřát? Ať jim elán a rozdávání pohody vydrží co nejdéle.

Viktor Hait

EARS&WIND RECORDS se zabývá vydáváním knižních titulů, novin **Uši a Vítr** a pořádáním festivalů **Krákor, Potulný dělník** atp. V roce 2026 přicházíme s projektem **EARS&WIND PRODUCTS**, kde na rozdíl od velkých vydavatelských domů a tiskáren jsme schopni pro vás zajistit i velmi malé náklady.

Cenou zůstanete ve spodních patrech, naše služby vás posunou do pater nejvyšších.

Zajistíme pro vás:

TYPOGRAFII A GRAFICKOU ÚPRAVU • SAZBU • TEXTOVÉ KOREKTURY
KOMPLETACI DO TISKOVÉHO PDF • VÝBĚR VHODNÉ TISKÁRNY • KONZULTACE
OHLEDNĚ FORMÁTU, PAPIRU A DRUHU VAZBY • DISTRIBUCI TITULU

Kontaktujte nás: EARSANDWIND@EMAIL.CZ

DŮKAZY: Krákor 2025

1) Slepé střevo, 2) gazela se kroutí v rytmech závadné hudby, 3) Filharmonik Josef Klíč je duší stále v undergroundu, 4) Eino Leino, valchista protistátní filharmonie Die Retardovaný Koksopyn, 5) excentrické pohyby, tanec, láska, pivo... 6) Libor Stržínek, frontman a performer Staré dobré ruční práce, 7) Nikola Mucha, hvězda současného domácího pop-punku.

Fotografie pořídili Zdeněk Vykydal (1) a Dušan Matuška.

DÍLNA: Hoyko Letmein

Hoyko Letmein je Hluchýho vraha syn. Tolik oficiálně, slovy Plastického Vráti Brabence, s nímž tvoří hudebně (album Narkkowakke; formou LP a digital download vydalo nakladatelství Vršovice 2016 v roce 2025). Mimo zde předkládané graffiti, tvoří HL klipy (všimněte si, že právě autorské graffiti často využívá i v klipech a dojí tak AI, co to jde), kreslí komiksy a vůbec po všech músických stránkách tvoří. Vydavatelský sklep Ears&Wind Records připravuje k vydání komiksovou knihu Hoyko Letmein: Kowalski, jež bude uvedena v sobotu 25. října 2025 na festivalu poesie Potulný dělník.

Na velkoplošnou přehlídku klipů se můžete těšit na téže akci.

BÁSNÍK ULICE:

Rukopis

Rád píši psacím písmem, protože nespěchám. Každé písmeno si žádá svého tahu, péče, doteku. Slovo je trpělivě vytahováno z útrob nevyřčeného za jednotlivé slabiky jako dítě z lůna matky. Kdysi dávno čtení básní nadnášelo. Čtenář se cítil jako návštěvník Měsíce. Jeho mírná gravitace jej sváděla, aby verše nejen četl, ale i zpíval. Jako když si na Měsíci poskočíte a váš hlas letí nahoru, pak střemhlav dolů a zase ke hvězdám. Ach, to bylo za těch starých vzletných časů bez klávesnice a psacích strojů. Neboť nebylo by okřídlených veršů bez ptačích brk. Tehdejší básník, sám podoben extravagantnímu pávu, putoval od zámku k zámku, od tvrze k hradu, od srdce k srdci, jsa pobočníkem Amora, rozněcovatele smyslů. Rád kreslím slova. Vyhotovuji pouhé omalovánky, konkrétní odstíny barev nechť dodá čtenářova představivost.

A já jsem nyní tím prvním čtenářem.

A ty jsi nyní tím druhým tvůrcem.

Simon – básník ulice

FILMOVÉ OKÉNKO:

Městečko South Park

Dnes jsem se rozhodl recenzovat první dva díly 27. sezóny animovaného seriálu Městečko South Park.

Proč psát o seriálu, který je skoro podobným reliktem, jako o něco starší Simpsonovi? To se pokusím obhájit. Mají dnes tyto seriály vůbec smysl? Těžko říct, jistě je, že žádná sláva netrvá věčně. Je to rozhodně více než 20 let, spíše 25 let, kdy jsme s kamarády hýkali nadšením u každé epizody Simpsonů a Southparku. Roky běžely a člověk si tu a tam pustil epizodu, ale původní nadšení bylo pryč. A já dnes vůbec téměř nesleduji seriály s tolika epizodami. Naopak si vybírám seriály, které mají maximálně 3 sezóny, abych jejich sledováním nezabil měsíc času.

Je tedy South Park stále potřebný a relevantní? To je moje dnešní otázka. První sezóna

odstartovala v roce 1997 a od Simpsonů se lišila drsnějším a agresivnějším humorem. Devadesátky byly královstvím všech těch Tarantinů, České sody, Southparků atd. Prostě heslo znělo: žádný humor není příliš černý/drsný. Už jen idea toho, že jeden z hrdinů (Kenny) musí v každém díle zemřít, byla docela šokující – ačkoliv v tom dalším se vždy znovu objevil.

Nicméně jak čas plynul, South Park sice stále běžel, sledovalo jej dostatek diváků na to, aby jej nezrušili, nicméně o nějaké globální slávě nemohla být ani řeč. Mnoho let se mi nestalo, že by někdo na sociální síti sdílel nějaký klip. Má tedy Donald Trump pravdu, když říká, že South Park už je out? That they are not relevant?

Řekl bych, že nemá. Protože už v momentě, kdy prezident USA komentuje svoje zobra-

zení v seriálu, značí, že tvůrci vyhráli. Kdyby nereagoval, mohl jeho argument o tom, že South Park už nikoho nezajímá, ještě nějak platit. Ale co víc si může tvůrce satirického seriálu přát než když na vás ten, z kterého si děláte srandu, reaguje?

Dvě nové epizody ale nejsou zajímavé jenom tím, že se tvůrci pustili do kritiky MAGA (Trump) fanoušků. Ono je to ještě mnohem zajímavější tím, že South Park nedávno přešel do vlastnictví společnosti Paramount. Jednu část Paramount žaloval Trump za špatně vedený rozhovor a Paramount se raději rozhodl Trumpovi vyplatit královské peníze, než aby jeho žaloba narušila slučování divizí, které právě probíhalo (CBS a Paramount). Tohle bylo vnímáno negativně jak podvolení se carovi – Trumpovi. Takže zatímco vedení Paramountu před Trumpem couvlo, tvůrci South Parku udělali pravý opak. Přitom oni právě nyní pod Paramount patří. Jako by se rozhodli ukázat, že v USA stále existuje někdo, kdo má koule se Trumpovi postavit.

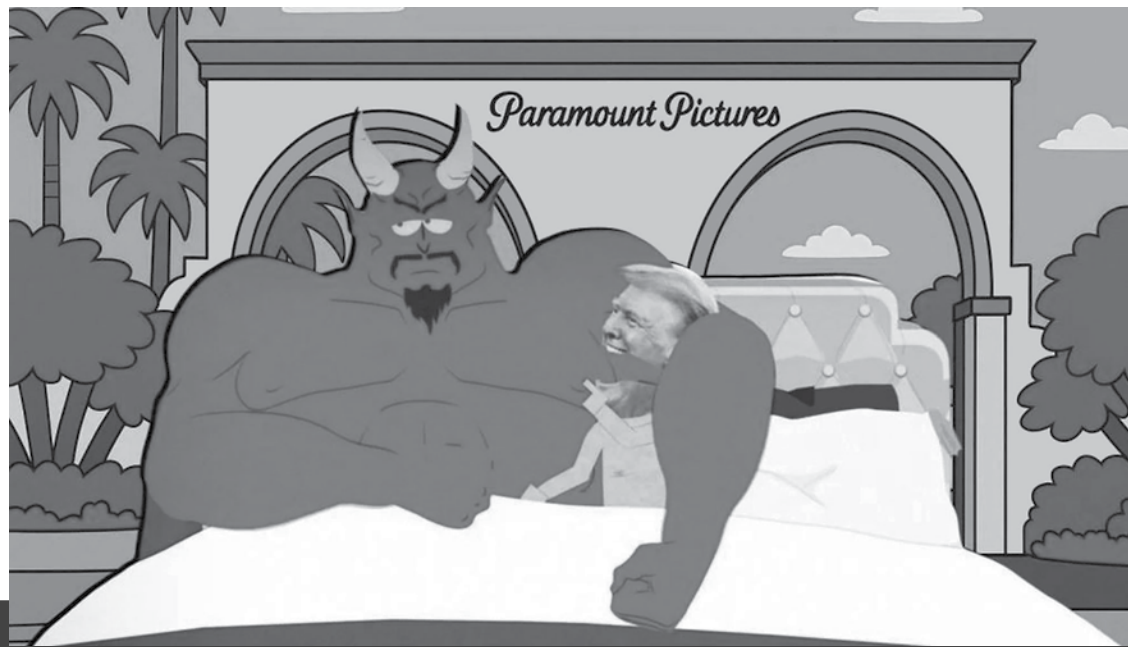
A teď už k jednotlivým epizodám. V první epizodě Sadáma v posteli se Satanem vy-

střídá Trump. Krom toho uvidíme i jeho malé péro a vůbec celý Bílý dům je použitý detaily, jako třeba obraz Trumpa, který šoustá ovci.

Druhá epizoda se pak točí okolo pravových macho podcasterů. A také okolo ICE, který v USA zatýká a deportuje migranty. Jedna z postav vstoupí do ICE, protože je v dluhách, a nakonec je nucena udělat štáru v nebi, kde auta ICE rozjíždějí anděly a zatýkají barevné a vrací je zpátky na zem. Tahle scéna zatím patří k vrcholům nové sezóny.

Co tedy říci závěrem? Své nejlepší dny má South Park asi za sebou. Je také pravda, že MAGA fanoušci právem kritizují fakt, že do Bidena a Harrisové se South Park nepustil. Nicméně teď je u moci Trump. A South Park jeho brutální kritikou získal novou relevanci. Takže pokud jste, tak jako já, neviděli South Park řadu let, možná je na čase dát mu znovu šanci. South Park is relevant again!

Vojtěch Landa

SÉPIOVOU KOSTÍ:

Dominik Bárt: Bílý šum

Dominik Bárt (1998 v Ostravě) žije v Brně, kde na FF MUNI absolvoval bohemistiku, pokračuje na doktorátu v literárně-intermediálních studiích. V nakladatelství Větrné mlýny vede edici Mlat vydávající debuty mladého básnictva, s Filipem Klegou organizuje platformu autorských čtení pro mladé básnictvo Omlatina. Je součástí básnických intermediálních projektů Diskotéka avantgard a Divné siluety a uměleckého uskupení Vítrholc. Překládá mladou polskou poezii. Letos, roku 2025, mu vyšla básnická kniha kombinující češtinu s polštinou Díky dvěma jazykům se neztratíme v překladu / Dzięki dwóm językom nie zgubimy się w tłumaczeniu a v přepracovaném vydání jeho debut Spodoby (1. vydání 2021). (Instagram @dominik.bart, web www.bio.site/dominikbart)*

A duše jde jinam...
Bílý šum. Smyslnost
smysl nenabídne,
pokud jsi přestal cítit
konec. Být odevzdán, být
schopen shořet pro
cokoliv, co se tě netýká,
pro něco
tam zvenčí.

#

Tam zvenčí
bílý šum.
Kdyby člověk zamlčel
třeba i sebe,
druhý život si nevytvoří.
Děje se jen to,
co se neopakuje,
do čeho se nelze vrátit.

#

Do čeho se nelze vrátit
je nejvíce přiléhající skutečnosti.
Poslední, co ze všeho zbude,
si nepamatuješ.

#

Nepamatuješ si,
kdy to poprvé přišlo.

Zbyla jen vytržená scéna
ze tří let,
ze stísněné chodby paneláku,
otec,
máma,

jako mlčení ve snu.

#

Jako mlčení ve snu,
který chce proříct, co se v našem světě
schovává.
Poprvé to byla jen myšlenka,
že se to zase opakuje.
Podruhé?
Jen strach, jestli
to spolu ještě
stihneme.

#

Ještě spolu stihneme
pár vzorových hovorů, pocitů a zážitků,

které jsme prožili s někým jiným.
Opakujeme dění.
Dějeme se.
Ještě to ale stihneme
otočit to k sobě,
aby to vypadalo
jako živé.

#

Jako živé
prostupuje to ze světa naruby
do světa našeho.
Popelavě bobtná vzduch,
když nevíš, jak se rozhodnout.
Teď je moc brzy,
a brzy bude pozdě.
Stojím před tebou
a nevím, které *my*
ze všech možných
si vybrat.

#

A nevím, které *my* si vybrat.

V šachách to je zugzwang,
nevýhoda tahu.
Jediná možnost, jak jít dál,
je neudělat nic.

V životě je to ustrnutí z množství těch
možností,
které se nás ale mnohdy v ten okamžik
už dávno netýkají.

#

Už dávno se nás netýkají
časy nazpět a napřed.
Tady a teď se jimi přetínáme.
Poměřujeme své přítomnosti,
jestli se setkávají.

Foto: Frede Calo

#

Setkávají se věci zvenčí s těmi uvnitř.
Neovlivnitelné s ovlivnitelným.
Svět tady a teď a svět naruby,
možnosti, které se nás v ten okamžik
už dávno netýkají.
Tísníme se
jako mlčení ve snu,
jako naléhavost k někomu,
koho jsme si ve správný čas nevybrali.

#

Koho jsme si ve správný čas nevybrali,
nezjistíme.
Můžeme jen sledovat
bílý šum,
jak tělo trne
a duše jde jinam.

HOVORY S PAVLEM HEROTEM: A kdybych se neprobudil, ležím dodnes

Pokračování z minulého čísla. Spisovatel Michal Šanda vedl s Pavlem Herotem tento rozhovor v průběhu let 2009–2011 a navazoval na předchozí e-mailovou komunikaci z let 2007–2008, která vyšla roku 2008 pod názvem Kus mne v čítance v nakladatelství Psí víno.

Cesty po světě

To Ti nemohu udělat, abych se vykašlal na Afriku. To byl takovej čundr, byt s autobusem, ale lidi dobrodružní. Maroko, Alžír, Tunis. Zážitky tam byly. Joj! Jinak jsem prakticky procestoval Francii, Alpy, Itálii, Švýcarsko, Španělsko, Monako, Sicílii. Byl jsem v Saint-Tropez, Cannes, Gibraltar, Monte Carlu, San Remu, Ženevě. V roce 1990 a 1992. O dva roky později u našich krajanů v rumunském Banátu, na Velikonoce. Ta cestovka byla laciná, spalo se pod stanem, já spával pod širákem. Snad už ani cestovní kancelář Bivak klub neexistuje. Rozdělili se na dvě části. Jednu vykradl šéf a zakladatel a se synem někam zdrhli, znal jsem je oba. Doslechl jsem se ze zpráv, že se po nich pátrá. Vybrali zálohu na cestu po Americe a utekli s ní. Předtím jsem měl také nahlášený zájezd a zaplacenou zálohu.

Máma mi říkala, ať nikam nejedu, že prý má nějaké divné tušení. Záloha propadla. Věřil jsem jí a nejel. Na těch cestách člověk nikdy neví. To jsem se přesvědčil v té Africe. Pod námi 1900 metrů, autobus se nakláněl, bylo to v pohoří Atlas, silnice plné kamenů, prašné, ještě sklopené, takže jsme vlastně byli nakloněni nad tou hloubkou, kam, kdybychom slítli, tak si nás rozebere zvěř. Jedli jsme a okolo nás oči vlků svítící ve tmě. Místní nám potom řekli, že jsou na lidi zvyklí. To jsem poprvé za cestu nespal pod širákem, ale ve stanu.

Jak vypadá tvůj všední den?

O víkendu jsem byl po dva dny na několik málo hodin u Skaláka, přefocovat a skenovat z jeho života. Pomalu to sbírám na www stránky, respektive blog. Pro sebe bych upřednostňoval, abych byl v závětrí a mohl tam psát ze zápisků. Pocit, že co napíše, si ihned někdo přečte, by mi nedal ten rozlet, něco by mne uvnitř svazovalo. To je jako psát pro Tebe, volně, jako vítr. U vzpomínek je to jiné, tam se musím dostat do atmosféry.

Dneska! To je zase den. Jako ten včerejší. Na včerejšek kolem jedenácté večer jsem vymetl kamna. Potom jsem Ti chvíli psal. Dále procházel ještě něco z vojny. Tak do tří. Včera jsem vstal v devět, čekal listonošku na platbu za inkaso. Zatápěl, leč marně. Odpoledne jsem opisoval obsáhlou bás-

Na svatbě Miroslava a Šárky Skalických v Nové Říši, foto archiv PH

ničku k úmrtí Mejly Hlavsy z Plastiků pro Czech free press, ta je tak dlouhá, že když jsem ji čítával před vystoupením Plastiků, tak si řekli, že si stihnou dát ještě jedno pivo. Potom mi přišel řezat dříví soused. Následoval spánek od 19 do 22:40. Prošel jsem poštu na internetu a nebylo mi stejně dobře, tak jsem ulehnu.

A dneska ráno. Raději se v tento den neprobudit, až další. V devět hodin jsem vstal a začal zatápět. Včera už kamna nevěstily z magické koule žádné panenské vinobraní. Jenom jsem zapálil, nastal kouř, že se divím, že nepřijeli hasiči. Kuchyň ovládla podzimní mlha, kdy bloudíš po místech známých, jako slepý bez psiho doprovodu. Topení jsem vzdal. Ale chlapče, máme nejstarší komín v Martínkově, již z poloviny let dvacátých devatenáctého století. Je

tedy více než dvě stě let starý. Komín přežil. Stál prý tu ještě jeden, ale toho skolila vichřice v padesátých letech. Také sloužil jako pekárna. Před Vánocemi mně psal Martin Mejstřík, že se zastaví podívat. Patří k němu i pec, ale tam máme věci. Jediná záchrana je postavit krb. Normální kamna to neutáhnou. Jsem nadýchaný kouře, že je mi docela nehezky. Nyní jsem v jiné místnosti a vyhledávám obrázky paní Fialové a Konvalinkové do koláže. Zítra mají přijet hrát do Moravských Budějovic. Nemohu se zúčastnit osobně, protože musím mámu připravit na vyšetření do brněnské nemocnice. Vykoupat ji. Do vany nevleze bez jiné pomoci. K tomu ještě před třemi dny spadla, našťastí se nic tak špatného nestalo. Je půl jedné, polední. Co ten den ještě přinese, aby se člověk bál? Večer budu zase

Performance na téma Say no to the Devil/Debil u Skaláka na mlýně, foto archiv PH

vojančit. Napsali mi z undergroundového časopisu DNO, že by něco chtěli otisknout, to musím teprve, počítám v neděli, připravit. Něco nového.

Našel jsem velké množství štosů vytrhaných článků s obrázky, abecedně seřazených. Na jedněch, provazem převázaných, je několik abecedně seřazených písmen. Jedná se mi o F a K. Listuji do sedmé hodiny večer. Potom si dávám tři rohlíky a kávu. Mámě přináším z uhlíčitanové a studené kuchyně namazané chleby s ramou a čaj. Pokračuji. Máma po celý den leží. Dal jsem jí velké množství divadelních a filmových archiválií k výpomoci. Do dvanácti jsme hotoví. Po dvanácté vystříhují a nalepují první koláž. Spát jdu o půl čtvrté.

Další den vstávám po osmé hodině, majíce za to, že je po deváté. Zatápím. Je bezvětrno. Podařilo se mi zatopit. Mámě jsem udělal a přinesl kávu. Já si ji také udělal a nedopil, přemýšleje nad kolážemi. Máma přišla do vytopené kuchyně, pomohl jsem jí ještě s donesením potravin na upečení žemlovky. Naštípál jsem dříví a donesl

uhlí. Dopil raději kávu. Před desátou jsem odešel vystříhovat obrázky do své pracovny. Po dopečení žemlovky máma pokračovala s vystřihováním a já se již plně věnoval kolážím až do půl sedmé. Vzal jsem do ruky kastrolek a na stojáka, jako v bufíku, dlabal lžící a narychlo pojedl žemle s jablky. Odešel se oholit a vykoupat. Máma obvolávala sousedy, co mne vozí autem. Do koupelny mi přišla říci, že nikdo nemůže řídit, protože popili alkoholu. Jednak v ten den bylo Josefa a k tomu ještě byla v místní sokolovně příprava na sobotní ochutnávku slivovice. Bral jsem situaci v klidu. „Nu nic, alespoň jsem se vykoupal a oholil,“ řekl jsem si. Uvařil káfičko, naštípál dříví do zásoby a večer se díval na dokument o našich lidech, co museli bojovat ve válce za wehrmacht. Někteří popisovali tu hrůzu, co je potkala v zimě v Rusku. Jeden řekl, že tam stejně neměli co dělat, v cizí zemi. Další, kdyby mu měl odejít syn do nějaké války, tak mu raději usekne ruku. Pomohl jsem vykoupat mámu a vše okolo s vypravením na kontrolu do brněnské nemocnice.

Potom jsem se díval na film s americkým obsazením, ale s velkou mezinárodní spoluprací, který se natáčel v Praze v roce 1994. Dokonce na Hradě, který musel být uzavřený, a město za něj muselo dostat nemalé peníze, k tomu ještě byl bohatě obsazený komparsem, takže si naši lidé mohli slušně přivydělat. To bylo v období, kdy západní produkce měly neobyčejný zájem natáčet v Praze, než jim radnice nasadila vysoké ceny za pronájmy. Jak české, tedy debilní. Tím skončil zájem o nás a přesunul se do Budapešti či Rumunska. Zase jedna velkopadá šance svinsky promarněná. Rozmrzelý jsem odešel spát. Máma měla v noci horečku, takže jsem ji musel další den omluvit. Konečně jsem otevřel internet, poštu. Po tom všem mi ten den připadal nudný. Za-

tápění šlo lehce, jenomže odpoledne jsem pocítil bolesti v ledvinách a horečku, takže jsem ulehnul. A kdybych se neprobudil, ležím dodnes. Jako v tom Šípkovém království, jeden z oněch domorodých psů, co jim dala napít většího množství odvaru z makovic tehdy ještě nezletilá Růženka.

Kolik měříš a vážíš?

Měřím 168, vážím 103, a to se mění. Váhu nemám, a také k čemu, možná na brambory, ale to není podstatné, když je dostaneme zadarmo. Vážil jsem se výskokem a podle sluchu dunění usoudil jsem 103.

Rozhovor vedl Michal Šanda

VÁBENÍ:

FESTIVAL POESIE POTULNÝ DĚLNÍK

24. a 25. 10. 2025 v Brně

PÁTEK 24. 10. 2025 od 18.00

UNLEADED COFFEE, Hybešova 46

ŤOVAJZ & SPOL.

PŘEMYSL PŘÍHODA

JIRÍ ŠTĚPÁN

TICHÉ LODI

VIKY SHOCK

TOMÁŠ ŠTILER

MARTIN NEUŽIL

KAČICA LYŽIČIARKA

SBOR HUDBY & M. CHADIMA

LAMRAM JAM

SOBOTA 25. 10. 2025 od 17.00

SIBIŘ, Dukelská třída 50

HONZA SVOBODA

KAREL ŠKRABAL

VRÁTA BRABENEC & PRAŽSKÝ

ENIGMATICKÝ ORCHESTR

ZÁVIŠ

VÍTRHOLC

HOYKO LETMEIN A ER.D.

HOYKO LETMEIN ft. VRATISLAV

BRABENEC — Narkkowakke

MINIMÁLNÍ VÝŠE PŘEDPLATNÉHO PĚT ČÍSEL ROČNĚ CZK300,-

Předplatné zahrnuje poštovné a bonusové přílohy. Předplatné nezahrnuje specifické přílohy, které je nutno odebrat osobně: leden/HOMÉR'S MEMORIAL, březen/FESTIVAL SPODNÍCH PROUDŮ, červen/KRÁKOR, srpen/NAPŘÍČ, říjen/POTULNÝ DĚLNÍK
Info k předplatnému: Igor.Latal@hotmail.cz

OHEŇ NA STŘEŠE:

Spermatogeneze probíhá od puberty po celý život, není se co divit že, Putin na Aljašce vysypal pytel. Jistý Horst Schultz dokázal ejakulovat až do vzdálenosti 6 metrů a výše až 3,7 m. Rychlost ejakulace u Horsta dosahovala až 68,7 km/hod. ••• **Afghánské vládní hnutí Tálibán zakázalo lidem po celé zemi hrát šachy až do odvolání, než příslušná komise rozhodne, zda jsou šachy slučitelné s islámským právem.** ••• Na letišti Bergamo nedaleko Milána nasál motor letadla člověka. Nevěřte pohádkám, že tryskáč vás vcucne a vzadu zase vyplivne beze změnny skupenství. ••• **V Pekingu otevřel Robot Mall, první obchod zaměřený na prodej humanoidních robotů a španělští vědci popsali nový případ neolitického kanibalismu. Nutella i další potraviny z nákupního košíku premiéra Fialy jsou v Německu stále levnější a Rakouská hejtmanka Miklová-Leitnerová chce zastavit rozšíření Dukovan, obrátila se na Evropskou komisi. Simona Krainová ukázala vypracované břicho.** ••• Někteří lidé tvrdí, že je to s padáním letadel čím dál horší. Není to pravda. V šestnáctém století, kdy ještě nebyla televize ani internet, jste se o tom, že někde v Asii spadlo letadlo, vůbec nedozvěděli. Ani jízda autobusem se nezdá být bezpečnější: opilý řidič autobusu společnosti RegioJet z Prahy do Chomutova odmítal zastavit, vyděšení cestující volali policii. Ale ono není bezpečno ani doma: Invalida a abonent Uši a Vítr Martin U. řečený *Auták* z Brna, vedl košilaté řeči, žárlivého přítele podnájemnice pak zastřelil perkusní pistolí. Hrozí mu 16 let. ••• Člen redakce Ears&Wind Records Erik Daniel chce pryč z korporátu a nabízí své služby tiskového grafika. ••• Palestinský fotbalista zemřel „přirozenou smrtí“ poté, co ho zasáhla kulka ve frontě na jídlo. ••• **Zemřel Karel Malík, zemřel Ozzy Osbourne. Pochcípáme, řvou Bouchací šrouby v písni Chcípnem.** Φ&Γ

Tiráž: Uši a Vítr – noviny potulné akademie • založil J. E. Frič • redakce: Fido, Honza Bartoň, Erik Daniel, Milan Haußmann • přispěvatelé: Miky Marusjak, Vojtěch Landa, Ivosh Krejzek, Luboš Vlach, Miroslav Václavěk, Šimon, Ivo Motl, Václav Roháč, Eva Macholánová, Květuzor, Stanislav H., Vráta Brabenec, Richard Pecha, Michal Šanda • Foto v čísle: Dušan Matuška a Zdeněk Vykydal...